

teste Harpocrate. Hesychius quoque Ἰωακὶμ, Ἄθηναῖος. Vide et veterem Homeri Interpretem ad Iliad. xiii, vers. 683, etc.

Ibid. *Dionysus*. Perperam antea erat *Dionysus* in libris omnibus, quod mendum nunc demum in notis Scaliger animadvertit: gestum vero ipsum in subsequentem annum differt. De Nyssa, quam Graece alii scribunt Νύσσον, praeter laudatos ab eodem, Stephanum, atque Hesychium, Nonnum, et Tzetzem, confer Strabonem, lib. xv, et Eustathium in Dionysium, vers. 1133. Quod ait Diodorus Siculus, lib. i biblioth., eam urbem ab Osiride exstructam, minime ab Eusebio dissonat, ut Schurzleischio notatum est ex Herodoto, cum Osiris non alius sit a Dionysio.

Ibid. *Saxei*. Pro eo quod est in Graeco ἰλαβίους, notat Scaliger lectum ab Hieronymo ἰλαβίους; haecque veram lectionem esse. Fabula nota e mythologis.

Ibid. *Secundum quosdam*. Schurzleischius ait: Iterum in adnotanda haec historia numerorumordo turbatus est. Eam enim primus Pal. ad numerum 690; alii contra cum Sichardo ad numerum 691; alii aliis annis ascripserunt. Etiam chronographus ille, e quo Cadmi tempora Eusebius huc retulit, errasse videtur. Cum enim Cadmus Agenoris filius, et Beli nepos, fuerit, Agenoris autem frater dicatur mythologis Danaus, rectissime collocabitur Cadmus ad eum numerum 562; quamvis Scaliger ad eum numerum renitatur, aut saltem ad num. 588. Nihilominus ad Persei tempora revocatur etiam in chronographis Jo. Malale p. 43 et Georgij Synceilli p. 162, edit. Par. manifesta ἀπρονόητος γράψαι. Nam quomodo, quaso, num. 712 Laius Chrysipppum rapuisse dici potest, si avus Labdati, quod notum est ex omnibus historicis, cuius filius fuit Laius, Cadmus ὁ Ἀθηναῖος fuit? Alius ergo plane Cadmus hoc tempore vixisse dicendus est, cum sex, et plures fortasse, Cadmi a veteribus memorentur. De Cadmo nostro adendum est omnino Apollonii scholiasta ad lib. iii, vers. 1185, Marsham. can. chron. p. 121, et Simson. chron. cathol. ad annum mundi 1549, ut alios praeteream. Idem Simsonius i. d. doctissime de raptu Europae egit, quem ad hunc numerum primus Palatinus cum Sichardina editione collocarunt, etsi eundem ad sequentem Scaliger retulerit.

Col. 303. *Rampses*. Synceillus ex Africano Παύλαρι, ex Manethone Πάριον vocat: Josephus autem ex eodem Manethone Παμύσην. Notat

Scaliger Rapsacem appellari magistrum militie Sennacheribi Assyriorum regis Isaie xxxv. Adito cl. Perizonium origin. Aegyptiac. cap. 17. Schurzleischius in curis posterioribus: An forte, inquit, hic Rhampses Manethonis est, Rampsenitus, illo ἐν Ἀγύπτῳ, de quo Celsus, apud Originem contra Celsum, lib. ii, p. 94, fabulatur, in orco eum fuisse, καὶ συγκυβουλεύειν ἐν ἕδρῳ τῆ Ἀλέματτι, καὶ ἀνελάν θόρον παρ' αὐτοῦ, γερφάκκιστον γερασὸν φέροντα. Habet et Herodotus in Euterpe.

Ibid. *Pelops*. Subsequenti anno haec attribuit Scaliger, qui et longius a mss. fide legit, *Pelops Peloponnesiis regnavit, Olympius, etc.* Coactum Pelopem Sipyo decedere, Pausanias quoque narrat in Corinthiac. cap. 22, Ἰαπόωνος Ἰλλίου τοῦ Φωγυῖος ἐπ' αἰὲν στρατῶν: cum Illus Phryga adversus eum cum exercitu profectus est. Laudavimus paulo superius Clementis locum stromat. i, ubi Pelopis ex Phrygia transitus in tempora Aeresit confertur. Addeis Diodorum lib. iv.

Col. 307. *Ea quae de Spartis*. Locum Palaeaphi habes cap. 6, cui adde Heraclitum de incredibilibus cap. 19, ut alios omittam, Apollodorum lib. iii, qui et nomina quinque Spartorum haec profert, Echionem, Clithonium, Hyperenorem, Peloram, Udæum, quorum primum sibi generum Cadmus ascivit. Creditum inde vulgo, a satu, quo dicuntur a terra editi, ἐπαρτοῖς appellatos. Videnda tamen sunt quae in hanc rem ex Timagora, Stesichoro, et Androtione notavit Euripidis scholiastes ad Phœnis v. 674, cumque his conferenda quae tradunt Apollonius, ejusque scholiastes ad lib. iii, vers. 1154. Pausanias in Bœotic. cap. 4, Nonnus Dionysiac. lib. iv, Pindarus Isthm. ode 1, aliique. In textu minus recte Scaliger legit, *subito castitisse pro constitisse, Graec. ἐκασθέν*: tum, ex omni parte confluctus, pro confluentes, quam lectionem quidam ipsi Scaliger laudati codices praeferebant, alii *confutios, et confictus*. Denique et otiose subiungit huic perioche verba, *tunc gesta sunt*, quae in mss. non habentur: et contra librorum omnium fidem huiemet numero 697, ἔπειτα de Mida subnequit. In notis Hieronymum reprehendit, quod sententiam quidem Eusebii reddiderit, sed multum a verborum tenore discesserit, et ipso Eusebio a verbis Palaeaphi. Quae his reponere in animo erat, praecipuavit Schurzleischius his verbis: Sane Scaliger locum non cepit, ut fateamur, quod verum est, Hieronymum in Graeco Eusebio legit, διὰ τὸ πανταγῶσιν,

ὅς ἀπὸ γῆς, σφῆν ἐπ' αὐτῶ. Depravata haec lectio non nisi depravatam versionem parere poterat, propter repetitios quasi de terra contractus. Ergo cum, inepte haec versa esse, doctus ὁ δὲ τὰς librariorum vidisset, παραγράφειν illa, et consultis Graecis, ad eam libri sui vertit, post repentinos ex omni terra confluctus. Inde ex ora et haec versio, tanquam melior, in textum tam hio, quam lib. i, p. 17, est recepta. Altera ad hunc numerum periocha, quae de Mida agit, ab omnibus veteribus libris, et Sichardina quoque editione: ad numerum 40 regni Atheniensium, qui est Abrahamicus 709, refertur. Tam *Mida*, quam *Midas* recte dicitur, ut probavit egregie v. c. Rich. Bentejus, epist. ad Millium, Malale annexa, pag. 71. Non video ergo, cur Sichardus contra mss. auctoritatem, *Midas* reposuerit, Phrygia, cui regnavisse Mida dicitur, ἢ μεγάλη est intelligenda, ut ὁ γεωγράφος lib. xii, pag. 561, et ex eo Eustathius ad Dionys. perieget., vers. 812, adnotatur. Ibi enim, quae sunt eorum verba, ὁ Μῖδας ἔργα λέγαται.

Col. 303. *Argivorum reges defecerunt*. In Scaligeri editione, *Argivorum regnum defecit, quod stetit annis cxlii usque ad Pelopem, qui regnavit an. lx.* Divellitur porro hinc subsequens de Perseo, atque aliis Mycenarum regibus historia usque ad Heraclidiorum descensum, quae in alterum ad hoc annum confertur. Legitur quoque ibi, in *Mycenas imperio translato. Et vāden reges fuerunt Persus, Sthenelus, etc.* Hunc regem Pontacum cum in sua recensione admississet, in notis jussit expungi: nos ad Parmensis aliorumque veterum librorum fidem retinimus. Graeco etiam concinente apud Synceillum textu. Primus Palatinus ms. et vetustiores edili libri priorem ἔψαν, iisdem atque nos verbis conceptam, ita continuant, annos lxx, et in *Mycenas imperio translato, post Acrisium regnavit Eurys-theus filius Stheneli annos xlv.* Exinde novo capitulo: *Post Acrisium, in Mycenis Argivorum imperio translato, hi reges fuerunt, Persus, Sthenelus, etc.* Quoad facti epocham Gobelinus Persona et durasse Argivorum imperium per annos cxlii non diffidetur, et defecisse lamen post biennium ab Eusebii recensione notat. *Regnum*, inquit, *Argivorum quod duravit per annos cxlii, defecit et deferitur ad Mycenas, et hoc factum est anno 18 huius regis (Lamparis) Assyriorum, et regnavit apud Mycenas primus Pelops, qui regnavit lxx annos.* Et Gobellini quidem rationes probat Schurzleischius, modo in eo Eusebio rescriba-

tur per annos cxlvi, vultque haec omnia ad num. 707 esse referenda: si quidem primus annus regni Argivorum Abrahamiticus 161 fuerit. Ab eo enim anno usque ad 704 soli numerantur 343. Atque haec ille juxta Scaligeri recensionem, quae constat satis bene sibi; potest enim, ac debet ipse quingentesimus quadragessimus quartus annus includi. Verum in Pontacena, atque adeo haec nostra, quae ab numerò 459 Argivorum regni sumit initium, omnino ejus diuturnitas annis 346 perstitisse dicenda est, ut ab eo numero ad hunc saltem 705 recta initia ratione devenire liceat. Potuit et passim obvium illud esse antiquariorum τριζήμια in numericis postromis notis iv pro vi transponendis: quod emendari velim.

Col. 363. *Eurytheus*. Recole superius quae scripsimus ad num. 378 de Euristhe filia sacerdote in Argis.

Col. 207. *Itium*. Trojam, quae ab Ili patre condita est, verus chronologus apud Clementem lib. i stromat., triginata quatuor a Persei expeditione annis refert. Ita vero regionem ipsam vocare eum ament Graeci, urbem ab Ilio Troia filio atque ejus conditore, Ilium vocant. Homerus, Diodorus, Strabo, denique Servius in principium Aeneid.: *Troja regio est Asiae: Ilium civitas est Troja.* Colligere hinc est, exiguo alteram alteri spatio processisse. Scaliger qui hanc periocham ad num. retulit 698, ait in chronico apud Clementem, sex adhuc annis antea Ilii conditum assignari: quemadmodum habet et Petav. quem laudat codex, num. scilicet 701, quo anno Olympia Pelopis celebrata fuerunt.

Ibid. *Laius*. Nota historia ex Pausania in Boeot. cap. 5. Apollodoro lib. iii, Hygino cap. 85, Pisandro apud Eurip. scholiastem, atque aliis: ex quibus colligere etiam est, quis iste Chrysipppus fuerit: scilicet ipsius Pelopis ex concubina filius, quem Laius artem curulem edocuit, ejusque amore successus rapuit. Ob id enim Pelops Laio imprecatus oplavit, ut qui ex eo filius nasceretur, parricida esset. Sicut et scholiasta Aeschylus in *Ιωβόλον τῆς ἐπὶ ἐπὶ Θησῶν*, Schurzleischio laudatus, ἐπὶ τὸν τοῦ Ἰδοσπος υἱὸν Χρύσιππον, Λαῖος ἤρπασεν, ἔραστης αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν συνεινέκεν, καὶ πρώτος ἐν ἀνθρώποις τὴν ἀρξενεπιβολὴν ἐπέδειξε, καθάπερ δὴ καὶ ὁ Ζεὺς ἐν θεοῖς, τὸν Γανυμήτην ἤρπασεν. Emundem memorat et Graecus interpres Pindari ad *Od. 4*, et Euripidus ad *Orestem*. Scaliger notat aliis dici Chrysipppum in puteum a fratribus projectum, Hippodamiae matris ins-

tineta : qua de re illam ex Tzetze in versibus poeticiis lacinium adducit :

Ἀετῆος, Θούριος ἀδελφός, καὶ τινεὶ ἄλλοι πάλιν,
Παῖδες οἱ πάντες Πηλοσος, καὶ τῆς Ἱπποδάμειας,
Χρυσίπους τούτος ἀδελφός, κ. τ. λ.

Schurzleischius notat, pro *Laius Chrysisippum rapuit*, in primo Palatino, et Sighardina editione corrupte haberi *Lagius* : in aliis, ut et quarto Palatino, *Iustus Crispum rapuit*.

Col. 307. *Mycenis Perseus*. Pro Perseo ejusque septem regni annis haec Scaliger substituit: *Haec Sthenelus, in Mycenae imperio translati, regnavit annis viii*. Sane utrumque simul jungi hac periocha, cum patre videlicet Perseo, filium Sthenelum, satius erat ; at si e duobus alterutrum Eusebium possit, nihil dubium esse debet, quin Sthenelo pratermissio, Perseum recensuerit. Ita habet et series in prooimio libri.

Ibid. *Templum in Eleusina*. Hanc, ut et superioream proxime periocham Scaliger post biennium differt. Ait vero in notis, Tatiano sub Lynceo rege ἢ ταμῖνος ἐν Ἐλευσίνι καθ' ἑρπαιός. Ab initio Lyncei ad hunc annum, intervallum est annorum 122. Sed tunc vivebat Eumolpus Thrax : hoc vero tempore Eumolpus ab illo Thraee quintus : et hunc abnepotem mysteriorum Eleusinorum auctorem supra docuimus ; et prout sequitur et Eleusinum fanum ab eo conditum ; neque de hoc dubitandum, praesertim cum alii primum illum Thraeca, alii hunc postremum mysteria docuisse scribant. Tres autem Eumolpos fuisse eodem loco diximus.

Ibid. *Liberi patris*. Consentiant quoad hujus periochae situm cum vetustiores plerumque omnes editiones, tum Parmensis, et Palatinus primus ms. Scaliger post adhuc septem annos eam differt. Perperam praeterea legit, *adversus Persem*, pro Περσεύ ; et in Graeca quoque sylloge Περσόν, pro Περσεύ ; eaque causa est, quod necesse se ait, Liberum patrem, praelio cum Perse commisso, ab eo interfectum fuisse. Nimirum Persei filius est Perseus ; ille autem, non iste, praelio congressus cum Baccho dicitur. Eustathius ad Dionys. vers. 103, ὅτι οὐ Περσεύς. . . γυνὴ Πέρσων, ἢ οὐ τὴν ἑπονομασμένην οὖσαν οὐ Πέρσων. Et Pausanias in Corinthiacis cap. 20, cum de Choria Mœnade sermo incidisset, eam fuisse ait ex iis feminis quae, Bacchi castra secutas, Persens victoria politus occidit. Paria tradit in eodem cap. 22. Rursum adeo fallitur Scaliger, etiam cum vere isthaec de Perseo explicans, nihil tamen

ait simile legi alibi praeter Eusebium : imo nec verosimile quidem putat, ausum esse Perseum cum Baccho congressi, siquidem profugisse illum aliquando ab hujus exercitu, Cephallion auctor est : perinde ac si animum et vires, qui semel se fuga ab hoste subduxit, sumere amplius non possit. Jam vero et Dinarchum poetam se minime agnoscere ait Scaliger. Notat vero Fabricius biblioth. Graec., libro II, cap. 28, loqui de illo Cyrillum lib. x, contra Julianum, pag. 341 ; docetque Eusebium hic loci scriptas ab eo, Διονυσίου (leg. Διονύσιου) πράξεις, qui titulus erat libri, respicere. Syncelli, qui Διχρησίων hunc appellat, manifestum est vitium. Caetera quae hic de Baccho atque aliis traduntur, apud mythologos ferme omnes prostant, et nobis enarrata sunt ex parte alias. Iterum Scaliger, non inemendate tamen, postrema verba sic legit : *pariter ad arma viris feminas allegebant*.

Ibid. *Pingitur Liber*. Olim sciscitanti τὸ πᾶν card. Quirinio, quid mihi de percelebri suo diptycho videretur, hocce comprimis argumento usus sum, ut dicerem Bacchi imaginem gestumque representari, siquidem haec ejus apud antiquos viri *muliebri forma*, absque virilibus singularitas signi. Et haec quidem expositionis, caeteris consentientibus symbolis, summo tanti cardinalis iudicio rem aeu tetigisse visus sum. Tantum volebat ille, ut rem pluribus edissererem de mythologorum penu ; quod prestare dum in dies differo (neque enim tunc suppetebat), eruperunt undiqueversum doctorum hominum commentarii, quibus in alia omnia itum est ; atque eo denique ventum, ut praestantissimum monumentum, si Maffeiio credimus, habendum sit tanquam inutile sequioris aetatis inventum. Nunc igitur quando et sententia nostrae, et auctoris quoque nostri narrationi pondus ac lucem afferre in promptu est, opere pretium ducimus, veterum quae subinde occurrerunt testimonia conferre in unum. Et primo ipse sibi constans alio in opere Eusebii est, qui *θῆλυμορφον, muliebri scilicet forma* representari solitum Bacchum narrat prepar. evang. lib. III, pag. 409. Tum quod propius ad absolutam diptychi Quiriniani explicationem accedit, Antoninus Liberalis c. 10, ex Nicandro refert, quod Minyae filias Bacchus *puella sumpta forma, εὐκασιθῆς κίχρη* allocutus sit. Quae etiam ad *Tethym sub forma puella confugisse*, Gallaeus notat. Et ut pleraque alia omittam, quae in

diptychi ejus gratiam afferri possent, in Dempsteriana Etrur. regal. tab. XI in vase fœtilli misari Mediceo Bacchus muliebri habitu pingitur et forma, quemadmodum et Bonarrotius observat in commentario c. 33, pag. 59. Apollodoros quoque lib. III, pag. 189, illum testatur vix dum natum Ioni et Athamante traditum ad educandum ut *puellam, ὡς κίχρη*. Phornutus vero sive Cornutus expressis verbis testatur, quod *θῆλυμορφος, πᾶτέραται*, fingitur seu formatur muliebri forma, ejusque rei causam aliam ab aliis referri notat. Sunt et qui causam eam memorant, quod *ἐπαῖδο*, occubuerit. Hinc et apud Nonnium legere est lib. XIV, vers. 164, Bacchum in virginem mutatum, et *muliebria peplo ferentem, et virginalium fasciam* ; eum videsis et lib. XX, vers. 406. Taceo alios apud quos *utriusque sexus deus* audit, ut Aristidi orat. in Bacch. pag. 32, *ἄβῆρον τε καὶ θῆλυας ὁ θεός*, etc. Conficiat rem tandem Lat. auctor, qui in catalectis veter. poetarum Petronio arbitrio subjunctis fornax deorum varias recenset, quas inter :

Trahitque Bacchus virginis tener formam.

Col. 307. *Polybus an. 40*. Tres praeterea annos Polybo clarigit Syncellus : vetus tamen scholion de corrupto ibi in numericis notis laterculo monet.

Ibid. *Mycenis Eurystheus*. Plus habet Parmensis ms. *Eurystheus filius Stheneli annis XIV*, quod quidem et tribuunt cum vetustiores pleraque omnes editiones, tum alii, et Palatinus ipse primus ms. Marianus quoque, et qui Eusebium descriperunt alii. Scaliger tantum quadraginta tres numerat, quemadmodum et in praefixa huic libro serie nominum nobismetipsis notatum est : eaque de causa ille hanc periocham solidis quinque annis anticipat. Ac sane conciliat fidem huic numero rerum ab Eurystheo gestularum ratio, ex quo scilicet successit Sthenelo patri in regnum, ad id temporis quo ab Heraclidi occisus est. Videsis ea de re Diodorum lib. IV. Inferius quoque ad num. 762 idem videtur, Eurystheus juxta alios Eusebii auctores, annis quadraginta regnasse dicitur : quo loco putat Schurzleischius, quod quasi se corroborat, in primo et tertio Palaet. librarius scripserit, *Mycenis regnavit Eurystheus annis XLIII, in aliis XI*. Diecems et nos ibi de codicum mss. lectione.

Col. 309. *Ea quae de Daedalo*. Post solidos novem annos Scaliger haec de Daedalo fabulam

differt, refragantibus aliis vetustioribus libris editis ac mss. Parmensi ac Palatino. Dissertit autem in notis erudite de se moventibus simulacris a Daedalo elaboratis, quae consulis non pigebit ; huc enim ea transferre, quod prolixiora sint, non licet. Ad haec legit, *ea quae de Daedalo fabulae feruntur*, minus recte, tacetque ut voculam ante Palephati nomen. Gobelinus Persona aetat. III, cap. 14, laudatus Schurzleischio : *Ex tempore, inquit, Daedalus fuit qui primus statusus disjunctis pedibus fecit, et inde est quod fabula de eo dicitur quod fecerit simulacra se moventia. Ipse dicitur primum recepisse a Minerva artem fabricandi arietes et tecta*. Idem Schurzleischius in schedis mss. veteribus, quae cl. Parthii olim fuerunt, scriptum ita invenit : *Daedalus aves fecit metallinis argenteas, quas volare fecit artificiosus spiritus, id est, vento incluso. Dicitur etiam invenisse simulacra se moventia. Primum enim omnium pedes statuaram a se invicem separavit, aliis junctis eas fabricavit ; qui cum plio navi fugiens, propter investigabilem fugam pennis avolasse estimatus est. Atqui (pergit vir doctus) si Daedalus primus simulacra se moventia fecit, Favoninus apud A. Gellium, N. A., lib. X, cap. 12, columbam volentem ligneam ab Archyta Tarentino primum inventam esse, dicere potuit ? Nimirum Diodoro etiam lib. IV, p. 290, Daedalus tantummodo memorantur, ὁ διαβεβήκοντα τὰ πάλαι τῶν ἀγαλμάτων πρώτος ποιήσας. E quo loco apud Syncellum, p. 163, edit. Par. lubentissime rescripserim, τῶν πρὸ αὐτοῦ πάντων ἀγαβηβήκοντα (non περιβεβήκοντα) αὐτοῦς πλατύνοντα. Ibid. statim post legendum, ut est in sylloge Eusebii Scaligerana, Ὅσως ἀποστίγηται μετέπειτα, et caetera ; vertendumque Eusebii locum : *Hic arrepta navi, cum filio Icaro avolasse fugitur, eoque modo manibus Minois evasisse, propterea quod a Minoe, ipsum persequente, investigari non poterat*. In Goari versione, τὸ ἀποστίγηται saltem verti debebat, *Minoi fidem non servasse*. Plutarchus in Theseo, τὴν Δαίδαλον πλοῖον φορτὴν εἰς Ἀθήνας, commemoravit. Adde omnino Jo. Brodum ad antholog. p. 497, Palladium etiam, auctore ex Apollodoro, Is. Tzetta ad Lycophroneum, p. 43, *Τῆρα γὰρ ἦν τὸ μέγιστον, τοῖς δὲ πρὸς συμβεβήκους*. Locus Apollodori est lib. III, p. 180, de quo vide omnino Th. Reinesium V. L., lib. III, cap. 3, p. 417. Jam vero non omitendum, investigabilem dici saepe alibi pro *investigabilem* ab Hieronymo, quod notatum nobis est ex vestigio verbo : ut est illud Pauli ad Rom. XI, 33 : *Investigabiles viae ejus*.*

Col. 307. *Europa Agenoris filia*. Post biennium habentur isthaec apud Scaligerum, qui denuo recte admonet in notis, hoc gestum pluribus locis legi propter diversos auctores, qui eam rem diverse tradiderunt: et sic iudicandum esse de aliis, quae his ab ter iterantur, ne quis putet per imprudenciam haec Eusebio excidisse. Legit porro quod *is congruit, quae de Minoe dicuntur*, praetermissis etiam quae hic subnectuntur de *Cadmo et Sparti*. Nimirum, qui Europam ad haec tempora distulerunt, faciunt cum sua hypothesisi, quae de Minoe, Cadmo et Sparti dicuntur, concurrere. Proinde non recte Schurzleischius, ad aliorum has rationes expendens: *Etsi, inquit, dicitur hanc epocham alteri, de Minoe agenti, congruere, non tamen equidem video, qui id fieri satis possit. Quod si enim hoc demum anno rapta Europa fuerit, quae, quasso te, ratione Minos, ejus filius, tum vix fortasse quinqueennis infans, numero 737, Crete jam rex fuisse dicitur? Sed quid non Graecia mendax audet in historia?* Ego ex ipsis loci contextu manifestum puto esse, Eusebium ex aliorum hic atque ibi sententia loqui.

Col. 307. *Philammon*. Parmensis ms. post annis quinque hanc de Philammonae periocham differt. Sunt et alii mss. in quibus *Fidamont* legitur, quod ex vitiosa Graeca scriptura ob Λ et Δ litterarum similitudinem factum notat Schurzleischius. Pro *Delphius nobilis habetur*, invenit Salmasius in aliis *divinis habetur*: omnino perperam. Ita et *Pythias* legunt alii pro *apud Pythios*, ut videatur, inquit Schurzleischius, prima scriptura fuisse *Pythias*. Denique Parmensis ms. *coriam*, pro *choro*, et cum Scaligero alii *constituit*, pro *statuit*. Hic vero totam periocham in omnibus, ut ait, prioris exempli codicibus scriptam reperit ad hunc modum: *Philammon Delphius nobilis habetur, qui primus apud Delphos Pythiorum ludos constituit*. Vel ait: *Apud Pythium chorum constituit*. Itaque putat, duplicem lectionem in unam periocham coniectam esse, quam unice posterior vera est: non enim Philammon Pythiorum ludos constituit primus. Et sane ante illum premia Chrysothemis retulerat, auctore Pausania in Phocicis, cap. 7. De Philammonae autem, et de choris apud Delphicum templum ab eo institutis, loquitur Plutarchus lib. de musica, et scholiastes Homeri ad Odys. lib. XIX, vers. 432, qui et virginum choros illos existisse tradit.

Col. 309. *Pandior*. Pontaeus juxta vetustiores editiones haec de Pandionis fuga filo Mycenae in suerat ad num. 26, qui Abrahamitico 743 respondet, quae postmodum huc transferri, meliore usus consilio, jussit. Male etiam Palatini codices, Schurzleischio teste, ad num. 34 Hebraicum, qui est Abrahami 746, rejiciunt. Historiam cum plures ex antiquis tradant, Apollodorus lib. III, Strabo IX, atque alii, placet hunc modo locum apponere ex Pausania in Attic. cap. 5: *Pandion alter, minoris Ceopis filius, a Metionidis (Graec. Μετωνιδης) regno pulsus, cum ad Pylam Megarensium regem (cujus filiam in matrimonio habebat) confugisset, morbo confectus, ille diem suum obiit. Megaridis imperium, a Pyla rege Pandionum relictum, adepti sunt Athenienses*. Paulus Orosius laudatus etiam Scaligero: *Prætermitto Pandionis Atheniensium regis febletem fugam, etc.*

Col. 309. *Cyzicus condita*. Schurzleischius ait: *Cyzici natalem annum primus Palatinus primum Ægei, Scharli editio secundum esse voluit. Sane iste vel Argonautarum expeditionem proxime debet precedere, vel saltem commitari. Cyzici enim erat ἑρὸν τῆς Δουδαμίας μετὰ τῶν θίων, ἔργον τῶν Ἀργοναυτῶν, referente Strabone lib. X, pag. 573, quod deinde, imperante Zenone, Mariæ τῆ τοῦ Θεαφρότου μετὰ, est dedicatum, ut ex Cedreno et Joanne Malala p. 95 discimus. Nomen sum ea urbs a Cyzico quodam habet, quem Apollonius lib. I, vers. 948, Δολιχόντων βασιλεύοντα narrat. Idem genealogiam quoque ejus habet, quod fuerit:*

Κόζικος ὃν κόρη θίος τίλεον Ἐσθώροσος,
Αἰσότη...

Adde ibidem de Cyzici preterea stirpe scholiastam. Hinc liquet secundum Apollonium quoque, Cyzici etatem in Argonautarum tempora incidere, utpote a quibus etiam, Apollonio auctore, est interceptus. Urbis tamen Cyzici natalem ad annum demum Abrahami 1323 alii referunt, quibuscum Syncellus facit, qui ed. Par. p. 213, sub Argeo, quinto Macedonum rege, Κόζικον οὐκ εὐρίσκειν, nisi fortasse ἀνακτιθήναι scribas, asseverat.

Ibid. *Argonautarum navigatio*. Scaliger, qui superiorem proxime periocham de conditu Cyzici, post septem ab hac recensione nostra annos collocarat, hanc de Argonautis post novem ponit, sive ad num. 716; ad haec legit *navigatio*, pro *historia*. In notis: *Aut, inquit,*

Argonaute ante numer. 743 collocandi erant, aut Cyzicus post 744, siquidem in ipsa expeditione ab Argonautis condita. Tu repete ex Apollonii lib. I, itemque Heke I, cap. 4, quae Scaligero reponas.

Col. 307. *Miletus condita*. Supra ad num. 730 conditum Miletum retulit Scaliger, de qua hic plane tacet. Sane et paulo antea consignanda erat ejus epocha juxta veterum receptam vulgo sententiam, eam a Mileto, cum Minois invidiam fugeret, fuisse conditam, ac suo de nomine vocatam. Atque eadem ratio est, si, quod alii tradunt, condita fuit a Minois fratre Sarpedone, quem Miletus amabat magis. Vides Apollonii scholiastem lib. I, vers. 186, Ephorum apud Strabonem lib. X, Pausaniam denique in Achaicis cap. 2.

Col. 309. *Tyrus*. Parmensis ms. ut et Palatini omnes, atque editi vetustiores libri Tyri epocham ante sex annos, sive ad numerum Abrahamiticum 738 referunt. Porro Scaliger *Tyrus* legit, pro *Tyriorum civitas*, quod melius habet, siquidem de nova Tyro, non de veteri, loquitur Eusebius. Quae autem huc pertinet, Schurzleischius praecipue, cujus hic praestat annotationem ex integro describere. Sane, inquit, Tyri a Paletyro ita denominati, vetustissimae sunt originis, quanquam urbs Tyrus insularis, de qua hic sermo, paulo sit recentior. Cum Eusebio sentit Iosephus, qui lib. VIII antiquit.: *Ἀπὸ δὲ τῆς οὐσίας, inquit, Τύρου εἰς τὴν οὐκωμίαν τὸν κατὰ διαίτην χρόνον ἑτῶν τεσσαράκοντα καὶ διακοσίων*. At Syncellus Paris. edit. pag. 152 multo antiquiorem Tyrum fecit, cum Danaei voluit tempore, Φιδίονα καὶ Κάλθμον, ἀπὸ Θεφῶν τῶν κατ' Ἀργεοντῶν ἐκλήθησαν εἰς τὴν Σοφίαν, Τύρου καὶ Σιδῶνος βασιλεύοντα. Idem est apud Eusebium numero 572. Intelligenda haec scilicet erant de Paletyro, non de Tyro, urbe in insula sita, quae Cadmi tempore posterior est. Paletyri illius meminit etiam Josua cap. XIX, vers. 29. At Cadmi regnum Tyrium incidit in annum Josuae XVII. Ergo aut nullus plane, aut exiguus, in Syncelli verbis anachronismus statendus est. Quod si a Cadmi regno ad edificationem Tyri insularis rationes ineas, sequetur, 182 annis Paletyro istam esse recentiorum. Marshamus tamen canon. chron. p. 303 maluit, Josuae librum nescio cui inferioris aevi scriptori tribuere, quam veritatem fateri. Scilicet idem hoc fecit ut p. 578 asserere posset, Paletyrum, a Nabuchodonosore excisam, ortum dedisse novae Tyro, cum illa tamen Tyrus, quam

novam vocat, stetit jam, si Tyri expugnatione contigit, ut vult Petavius lib. IX, cap. 69, de D. T. anno Nabuchodonosoris 29, qui precedebat uno anno primam imperii Servii, sexti Romanorum regis, per annos, secundum computum Eusebianum, 711 integros. Sed Paletyrus illa Graecis, ut puto, vix satis nota erat. Meminit quidem ejus et Strabo, et Stephanus. Verum, τὴν ἀρχαιότητα utriusque Tyri ἐκ πολλῶν μύθων διδόντας, prior affirmavit. De Stephano vide Vossium ad Seylacem, pag. 51 edit. Hudsonii. Deinde si vel maxime cum Marshamo affirmemus, novam Tyrum ortam e Paletyro, quae *Sarve* nomen a Romanis accepit, trahere: quomodo lamen diutis suis convenient Hieronymi verba, quae ad probandam hanc sententiam Marshamus attulit? Hieronymus in Ezechielis cap. XXIX: *Cum videret, inquit, Tyri, quod percussione oriturum murorum fundamenta quaterentur, quidquid pretiosum in auro, argento, vestibusque, et varia suppellectile nobilitas habuit, imposita navibus ad insulas (Marshamus corrigi, insulam) asportavit, ita ut, urbe capta, nihil labore suo attingere inveniret Nabuchodonosor*. Si accipimus emendationem Marshami qui *insulam*, ut dixi, reponit, dic, soles, quid effari possit Hieronymus ineptus? Si Nabuchodonosor enim per 13 et ultra annos urbis maritimae oppugnationem sustinere potuit, quae reputaverit, insulam Tyrum, quae tunc, secundum quidem ipsius Marshami opinionem, urbe, atque adeo praesidiis quoque, caruit, et ab Alexandro postea ad continentem terram per aggerem adjungit potuit, a Nabuchodonosore non expugnatum fuisse? Si expugnatio fuit porro haud difficilis, cum stadium IV tantummodo interaeopidine a continenti fuerit recessa, quas Phoenicum fuit dementia, ut eo se contulerint, ubi aequo minus tuti erant, quam in insula sita, quae Cadmi tempore posterior est. Paletyri illius meminit etiam Josua cap. XIX, vers. 29. At Cadmi regnum Tyrium incidit in annum Josuae XVII. Ergo aut nullus plane, aut exiguus, in Syncelli verbis anachronismus statendus est. Quod si a Cadmi regno ad edificationem Tyri insularis rationes ineas, sequetur, 182 annis Paletyro istam esse recentiorum. Marshamus tamen canon. chron. p. 303 maluit, Josuae librum nescio cui inferioris aevi scriptori tribuere, quam veritatem fateri. Scilicet idem hoc fecit ut p. 578 asserere posset, Paletyrum, a Nabuchodonosore excisam, ortum dedisse novae Tyro, cum illa tamen Tyrus, quam

runt, eaque adeo manibus Babyloniorum facile eriperunt. Postea cum iterum exsunderetur Tyrus ab Alexandro, ut supra dixi, utraque demum Tyrus per aggerem est juncta, qua de re videndus est, præter Strabonem, Plinius H. N. lib. v. c. 19; Curtius lib. iv. c. 5; Plutarchus in Alexandro t. I, CC. p. 668; Arrianus lib. II; Diodorus; alii. Hactenus ille. Addendum porro de Græco quem laudamus textu, placuisse, ut ne quid mutaremus de paschalis chronici verbis, cujus auctor cætera ab Eusebio descripsisse perspicuum est, eam annorum summam retinere, tametsi ab hujus rationibus longius distet, ac solidos centum atque undecim annos exaggeret.

Ibid. *Orpheus*. In Scaligeri editione hæc de Orpheo periocha triennio anteponitur, in vetustioribus editis libris, et Palatino primo ms. biennio post: demum in Parmensi post adhuc septem annos, sive ad num. 759, Eurysthei 41: nam usque ad 43, ut notatum est supra, continuat. Porro Schurzleischius ait: An de cætero Orpheus, qui Argonautarum expeditioni interfuit, poeta ille fuerit, cujus, ut volumus, hodieque aliqua habemus, merito dubitamus. Sane si dialecto Dorica scripsit Orpheus, uti ex Metrodoro, medico Pythagoreo, vult Jamblichus cap. 34 de vita Pythagore, junior sit necesse est. Nam etiam, Philammonis oracula supposita esse, Pausanias Corinth. cap. 37 evincit, ut: *ἐκ Φιλάμωνα; οὐδὲ τὸ ὄνομα τῶν Δωριέων (ἢ καὶ ὀρεῶν) εἰς ἅπαντας ἤρθετο Ἑλλήνας*. Jam Philammonis tantum non equalis fuit Orpheus. Ergo, si Philammonis tempore nondum Δωριεῖς scribebatur, quomodo Orpheus? At hodie neque Dorica dialectus invenitur in scriptis Orphei. Quare ea vel iterum a grammaticis esse interpolata, vel olim jam aliis auctoribus attributa videntur. Ego quantum ex his, quæ Marbodeus *περὶ Κεαρράδων* ex Orpheo habet, conjicere possum, ipsi Metrodoro ascribendum judico *περὶ Ἰθώων Ἰβριον*, Orpheus nomen hactenus mentium, putoque alios etiam Orpheus libros Pythagoreorum potius esse *σοφοκλεῖα* scripta, quam Orpheus illius vetustissimi, qui Pelasgiis adhuc litteris usus esse a Diodoro Siculo lib. III, p. 149, dicitur, *γραπτός*; fetus. Prætereo Dionysii, Aristotelis et Cleonius sententias, qui, quia Orpheus includitur in historia mythica, eum unquam existisse, inficiati sunt, qua de sententia Matius Opin. lib. I, cap. 4, p. 364, et Albericus Gentilius Virg. I lect. cap. 11, pag. 105, egerunt.

Addamus nunc de Museo, quem notat Scaliger, non Eumolpi, sed Orphei filium dicit Diodoro lib. IV de Hercule. Quia imo, inquam ego, et Platoni, et aliis filius Orpheus dicitur: ut etiam Justinus martyr scripsisse Orpheum dicit, *πρὸς τὸν αἰὶν ἀποὺ Μουσίου*; verum hoc liquet eo sensu accipiendos esse, ut disciplinae ejus filium significent, et quatenus filius appellari discipulus potest. Cæterum et propius vero est, quod ait Pausanias in Phocic. cap. 5, *Museum τὸς Ἀντιφάμου* filium, Eumolpi autem secundi nepotem. Nam et Suidas, *Μουσῆος Ἑλευσίνιος ἢ Ἀθηνῶν, υἱὸς Ἀντιφάμου, κ. τ. λ. Μῦσος Ἐλευσίνιος ἐκ Ἀθηνῶν, υἱὸς Ἀντιφάμου, κ. τ. λ. Μῦσος Ἐλευσίνιος ἐκ Ἀθηνῶν, υἱὸς Ἀντιφάμου, κ. τ. λ.* Nec tamen diffitemur, alios item ex antiquioribus, quos Menagius ad Laertii proemium, sect. 3 laudat, videri eum Eumolpi et Selene filium.

Col. 311. *Inachus*. Notatum supra rectius hunc Pausaniam appellari *Ἰανθῶν, Janiscua*: tametsi cum Græcis, tum Latinis Eusebium Inachum vocat. Ad hæc, cum inter et Polybum interponi Adrastum, tam ab ipso Pausania in Corinthiac. cap. 6, quam a Servio ad vi. *Aeneidos*: quod improbat tamen Scaliger, qui Adrastum synchronum τὸς *Ἐντὶ Ἰνὸς Ὀψῆας*, docet existisse. Schurzleischius hæc addit: A Manethone Pious junior, rex Aboriginum, refertur, si Eusebii in eas rationes, ad num. circiter 746. Hic Inachi filiam, Io, vi rapuisse a Joanne Malala chronograph. pp. 30 et seqq. perhibetur. Nos manifestam prioris Inachi cum posteriore confusionem agnosceimus, quam si relateremus pluribus, bonum nostrum otium male conterrere videremur.

Ibid. *De Sphinga et Œdipode*. Atque hæc Scaliger post quatuor annos differt, contra librorum veterum quot scio omnium fidem, qui cum recensione hæc nostra faciunt. Ad illud quod objicit Eusebius: *Si inter Argonautas fuerunt Castor et Pollux, quomodo potest eorum soror Helena credi*, respondet Servius ad *Aeneid.* II, vers. 604: *Si immortalis Helena non fuisset, tot sine dubio sæculis durare non posset*. Ac sane quantum dictum hoc videatur ad eludendam difficultatem, eo certe minus satisfacient, quæ excogitata aliis sunt. Scaliger hoc *ἱστορία*, inquit, veteres auctores tam mythologos, quam historicos dubitare coegit, utrum Helena major Heecuba fuerit, et si fuerit, quare Heecuba, non illa, anus vocata. Seneca *epist.* 88: *Hoc quidem me quaerere, utrum major ætate fuit Homerus, an Hesiodus, non magis ad rem pertinet, quam scire an*

minor Heecuba fuerit quam Helena, et quare tam male tulerit ætatem. Idem Scaliger addit in Græcis apud Synocellum *παρὰ τὸν αἰὶν*, legitique continuo, *ἢ μῆτις μετὰ πολλὰ ἔτη παρθένος ἀπαλλάξαι, quæ non multis post annis virgo rapitur*. Et sive, ait, culpa librariorum, sive, quod verisimilius, Hieronymi prophanitas accidit, ut negatio in Latina interpretatione expressa non sit, omnino ridicula sententia efficitur. Nam quo remotior fuerit raptus Helena, eo credibilior erit. Contra, quo propius his temporibus, eo remotior a Troje excoidio, tempo quæ minus credibile Helena tempus in hujus sæculi tractum incidisse. Potest vero Hieronymi sensus commodius exponi, ut illud mirum de Helena esse voluerit significare, quod virgo tandiu persistit. Ad eum modum etiam Goarus interpretatur: *Quomodo soror eorum Helena a Theseo deinceps potuit rapi, nisi forsitan post annos plurimos virgo permanserit*. Jam vero quoad reliquum textum, *Sphinga* legerat Pontacus, pro *Sphingam*, quem Hieronymi metaplasmum exhibent libri plerique omnes. Admittit quoque et conjunctionem, et propter *zelum harmoniæ, etc.* Omnium vero rectissime *Cadmus, pro Cadmum*, quemadmodum et nos duximus restituendum, Parmensis præcipue ms. ope; notum quippe, eam non Cadmo, sed Cadmeis sive Thebanis, fuisse infestam. Denique pro *inisse bellum*, Scaliger minus recte habet uno verbo *constitisse*. Est autem et Græce *πολέμῳ*: et Latini alii codices pro *bellum, certamen* præferunt. Cæterum de Sphingis historia seu fabula Diodorus lib. IV: *Per id tempus, inquit, Sphinga, fera quadam biformis, Thebas venit, et ænigma solvendum proposuit, etc.* Paria habet Apollodorus lib. II, qui ejus formam describit facie quidem muliebri, sed pectore pedibusque et cauda leonis, cum alis volucrum. Suidas mulierem feram et deformem vocat prædatriam, et quæ pretereuntes jugularet. Tzetzes ad Lycophronis v. 7. Ut alios magno numero omittam, omnium accuratissime hæc de re legit Pausanias in Atticis cap. 26, quo loco et tertiam opinionem addit veterum quorundam, Sphingem Laii regis filiam fuisse notham, cui oraculum, quod Delphus Cadmus acceperat, pater revelavit pro sua in illam benevolentia. Venisse autem ad eam Œdipum, edoctum de oraculo illo arcano per somnium, quoniam ad Laii liberos, ex Epicatee natos, pertinebat, etc. quæ apud eum videtur.

Col. 309. *De Hypsipyle*. Scaliger hæc de Hypsipyle paulo ante ad n. 754, primus Palatinus ad insequentem 755 refert. Num Catulli *Hypsipyle* reformata ex hæc est? Porro, ait Schurzleischius, Pindarus solus fortasse ex his, qui in nostras manus devenerunt, ea, quæ de Hypsipyle sub reditu Argonautarum in Lemno gesta esse memorantur, *Ἢβ. 3* fusius exposuit. Scaliger ineptie arguit eum qui crederet, octo ab expeditione Argonautica annis, hoc demum gestum contigisse. Et sane, si intra quatuor statim menses ista, ut Apollonius vult, confecta fuit, ineptum erit credere, ea, quæ narrantur, vel sub reditu contigisse. At alii de intervallo τῶντος τῆς ἀναβάσεως, aliter sentiunt. Præterea fortasse Eusebium non tam Argonautarum factum indigitavit, quam ipsarum Lemniadum, qui, quod patrem Thoantem non interfecerat Hypsipyle, ipsam eam interficere decreverunt, non post unum forte ab Argonautarum abitu annum, et interfecissent sane, nisi fuga sibi consulisset. Totâ res a Pindari scholiasta ad Nemea satis bene explicatur, quam, si tanti est, vide.

Col. 307. *Mycenis Eurystheus*. Subnectunt veteres editiones, et Pontacena, *vel decem, ut aiunt nonnulli, Ægisthus*, quæ neque in Parmensi, quo præcipue utimur, ms. neque in his habentur, quos Pontacus consulit: qui et deleri ea jubet, quod neque cum præcedentibus, neque cum subsequentiis, ubi de Ægistho sermo est, conciliari possint. Scaliger etiam huic prepositam de Eurystho *ἔργον* pretermittit. Videtur Lydiatum ad marmor Arundel. pag. 249.

Col. 311. *Hercules*. Diximus hæc de Hercule Scaligerum statim ab superiore de Thamyri periocha ad n. 768 collocare. Primus Palatinus ms. uno adhuc anno postpositi, legitque infra vitiose, eam reliquis tribus, Parmensi, atque editis vetustioribus libris, *sophistram, pro sophistram*, locum in Euthydemo Scaliger laudat, ex quo *sophistram* debere legi, perspicuum est. Ita habet et Græcus pene Synocellum, tametsi, ut Scaliger etiam videtur, luxatus interpolatusque ab eo textus. Schurzleischius emendare conatur: *Τῆν δὲ Ἰθραν... ὁ Πλάτων σοφιστῶν λέγει ἵνα μὴ εἴναι. Ὁ αἰὶνός Ἡρακλῆς τὸ Ἰδαν ἐπέθηκεν*. Sed et Latinus hic loci manens videtur: consentaneum quippe est, de hydra factam fuisse antea mentionem, tum quod callidissima sophistria fuerit, expli-

catum. Reliqua Herculis certamina notiora sunt, quam ut exponi nobis indigeant. Perstringendus modo Scaliger, qui Hieronymum culpam, quod Græca tota non verterit, et pronuntiare audeat, non dubium esse, quin difficultas eum a vertendo deteruerit. Persuasum ego puto omnibus fore, qui Græce sciunt, et Syncellum cum Hieronymo contenderint, eum quæ plus habet, de suo addidisse, atque interpolasse: sanctum vero interpretem ea quæ ob oculos habebat in Eusebiano exemplari, satis fideli et perspicuo sensu refundisse Latine.

Col. 311. *Minos mare obtinuit, et Cretensibus leges dedit.* Videtur duo inter se Minos censendi: qui enim Cretensibus leges dedit, Eurypod filius fuit: qui maris imperium obtinuit, junior centum et quinquaginta annis plus minus, et Lycasti filius. Nec tamen Eusebii hallucinatio hæc est, sed veterum, quorum pro operis sui instituto sententias refert: puta Apollodori lib. iii et Diodori ipsiusmet lib. v, sub signum. Strabo etiam, vetustas memorias repetens lib. x: *Minos, inquit, ut in historicis legitur, et bonus fuit legum dator, et prius in mari imperium obtinuit.* Erroris ea causa fuerit, quod uterque mari ingenti navium classe imperavit. Gravior autem alius est, et sancti proprie interpretis error, cum dicitur Paradius hujus historiæ meminisse, qui auctor nunquam existit, et manifesto evincitur confictus ex Græcis perperam acceptis verbis, *παρὰ Διός*, Scaliger, qui lapsus hunc primus animadvertit, satis tamen cum Hieronymo modeste egit, quem non propterea hellenismi imperitum vult haberi, eoque minus insultandum tanto viro, quod aliud agens, et notario hæc dictans, perperam quædam verterit. Ego ipsam quoque accusationem posse bonis argumentis a sancto interprete repelli, autumo. Græcus Eusebii textus, ut nunc quidem est apud Syncellum, corruptus non uno in loco, quod mox ostendimus, mancusque est librorum culpa: sed et in illo, quod ob oculos habebat s. pater, exemplari jam tum eadem aut alia scriptiois vitia insedisse, nihil est dubium. Legit enim vero ille, *καὶ Κρητὶν διὰ Παράδου ἐνομήθετα*. Quod vertendum quidem erat, distincta scriptura, et *Cretensibus leges dedit, tanquam abs Jove*: neque enim *Paradus* Græcum est nomen: sed fraudi fuit illi *ὄς* vocula, qua una Eusebius de more utitur ad alios auctores laudandos, et quæ, licet hic alio sensu, contextui utilis et ferme necessaria, in

Syncellianis tamen codicibus desideratur. Ad hæc subsequenta in Græco verba, *καρὸν τοῦ νόμου ἔξ ἄνθρωπου τὸ ἐν τῇ Ἰδῷ ἐνωμαστέρηθαι*, minime nosler novit, parque omnino est creditus, in ejus exemplari non existisse. Cubant præterea gravissimum in mendo, quod neque Gouans animadvertit. Quod enim dicitur, *ἔξ ἄνθρωπου τὸ ἐν τῇ Ἰδῷ ἐνωμαστέρηθαι*, et vertitur, *ex antro nono quoque anno, legendum est ac supplendum, ἔξ ἄνθρωπου τὸ ἐν τῇ Ἰδῷ ἰδῶν ἐνωμαστέρηθαι*, aut quid simile, ut sensus sit, *ex antro quod erat in Ida, non quoque anno a Minoe leges fuisse allatas.* Quippe certum est Maximi Tyrii, et quem Scaliger quoque laudat, Porphyrii testimoniis, in Ida monte antrum illud fuisse collocatum, quod et Eusebius voluit significasse: sed factum occursum verborum perquam simillimum Ἰδῶν, atque ἰδῶν, ut altero oculos fallente vocabulo, antiquarius hæc ipsam sententiam misere depravaret.

Ibid. *Thamyris, Philammonis filius.* Arbitror ego, recte pridem ab Hieronymo scriptum *Philammonis filius*: librarium vero, cum priores litteras *Phil*, quæ olim *Fil* scribebantur, pro *filius*, accepisset compendiosa nota, ratum his idem dici, expunctis hisce litteris, *Philammonis* nomen in *Ammonis* depravasse. Certe *Φθαμμωνος*, non *Ἀμμωνος*, filium Eusebius et veteres omnes Thamyrim dicunt. Historiam repete ex Pausania in Messeniensis cap. 33; Plutarcho de musica; Apollodoro lib. 1, et Diodoro Siculo lib. iii. S. Clemens Alexandr. quem ob oculos habuisse videtur Eusebius stromet. 1: *Dorice*, inquit, *harmonia inventor Thamyris existimatur.* Scaliger, qui hæc periocham ante octo annos refert, eique succedere illam, de Hercule statim facit: Recte, inquit, Thamyris in hoc tempus confertur, nempe sæculum Herculis, qui Eryton Æthalie regem interfecit, sub quo Thamyris vixit. Inde opportune subjicit mentio Herculis.

Col. 311. *Thola.* Additionem hæc (ap. Vallarsi) *alias 23 secundum Hebræos*, Scaligeri editio ignorat, atque ipse Pontacus a pluribus mss. esse notat. Et Hebræus tamen textus 23 annos Tholam judicasse Israelitæ docet: sed Eusebius data opera uno minus putat, ne in anno Salomonis quarto, supra quam constituerat, 480 annorum summam ab anno Exodi inclusivè colligeret. Est autem verosimillimum, non temere id ac pro arbitrio fecisse, sed quod Græcum aliquod exemplar nactus esset, quod 22 tantum annos Tholæ numeraret. Interim

eam additionem novisse videtur et Prosper, qui locum hunc ita inverit: *Tholam annis xxvi (lege xxiii) vel xxii ex alio codice*: Græco nempe, quo usus Eusebius est.

Col. 313. *Ex quæ de Minotauro.* Atque hæc de Minotauro Scaliger sexennio anticipat. Cætera quæ huic spectant, accipe a Schurzleischio: *Turbata, inquit, hoc in capitulo sunt omnia. Primus Pal. legit agnem statuerit, et mox et ille, in agone fortissimus, in contentione universos superabat.* Quilibet *αἰθῶν* perspicere potest, verba *in contentione* e glossa esse. Idem pro *Gnosios* inepte agnoscit *Gnosticos*. Reliqui tres Pall. *Gossios* habent. Legendum ergo est *Gnosios*, quanquam vulgatum lectionem damnare plane nolim. Syncellus enim p. 163 edit. Par. etiam habet *Ἀγῶν διὰ Κνωσίου λέγουσι*. Catullus, epithalamio Pelei et Thetidis, vers. 172:

Gnosia Cecropiæ tetigissent littora puppes.

Porro Homero eodem modo, Od. v, Minois regia ἢ Κνωσὸς fuisse dicitur, quem sequitur Plutarchus in Theseo. At Catullus l. d. vers. 73, *Gortynia lecta equis fuisse sedem regiam*, mavult Taurum, τὸν Παιονίας νοτάρον vocat eum Cedreno Jo. Malala γροντογρ. p. 166. Eusebius cum στρατηγὸν nuncupat, quem Hieronymus interpretatur magistrum. Is Tzetzes ad Lycophronem vers. 2214, p. 123, Κνωσὸς, πόλις ἐπὶ Κρήτης, ἧν ἦν καὶ Τάυρος, ὁ στρατηγὸς, ὁ τὴν Εὐβοίαν ἀρπάξας, ὁ Κνωσῶν. De vario vocis στρατηγός significatu vide B. Vulcanium, ad Aristotelis de mundo librum, p. 203, et Is. Causabonum ad Athenæi lib. v, quanquam contra Causabonum στρατηγὸν τὸν ὄπλων aliter interpretandum cum Sam. Petito ad LL. Attic. p. 249, censeam. Glossæ, *CTPATHTOC, magistratus duumvir*. Modestino lecto, ὁ τῆς πόλεως ἄρχων ἐστὶν ὁ στρατηγός. Non ergo audiendus est Garcia de Loaila ad Isidori chron. p. 26, qui non magistrum Minois, sed magistrum militum, e Plutarcho Theseo, et Servio ad vi Æneid. scribendum esse asseruit. Porro Scaliger male versionis Eusebium arguit in iis verbis: *Ob quod Athenienses pueri tributaria pena liberati sunt.* Non enim, inquit ille, pueri, sed Athenienses, puerorum tributo liberali sunt. Apud Syncellum ed. Par. p. 163 habetur, *Συνεβη δὲ τοῖς παιδῶν διασωθῆναι.* Aut igitur in Hieronymi verbis enallage numeri statuenda est, ut vox *pueri* adeo generandi, non nominandi casu posita sit, aut potius ἔργα; illa Hieronymi exprimit hæc Græca verba, *Διὸ καὶ οἱ τῶν*

Ἀθηναίων παῖδες, ὁ δὲ τῶν παρ' Ἀθήνας κομιζόμενος θαυρῶς, ἐσώθησαν. Catullus *electos juvenes simul et deos innuptarum dapem* Minotauro oblatam esse tradit. Adde Euripidis Heroulem furentem, Virgillum lib. vi Æneid. Dionem Chryssost. orat. xi, et quæ Meursius in Theseo suo collegit.

Col. 311. *Bellum Lapitharum.* Triennio ante in Scaligeri editione bellum hoc recensetur: in Palatino primo ms. biennio tantum. Illud primo, quod de Palæphati libro dicitur, et in Græco Syncellus, in Latino Orosius quoque legit, Scaliger cum mss. aliquot ignorat, ac porro ægre fert in notis desiderari. Negat præterea hoc, aut quidpiam huic simile a Palæphato proditum, quem vult longe diversa ab Eusebio de Centaurs scripsisse. Eusebium vero aliud egisse, cum hunc locum Palæphati in animo haberet. Hæc ejus sunt paulo frequentiora villigigia. Palæphatus cap. 1 Centaurorum nomen ἀπὸ τοῦ κεντῶν τοῦ ταύρου deducens, ex eo explicat, quod juvenes in tauros Thessaliam devastantes, convensis equis, irruerunt; antea enim equitare homines ignorabant. Factum porro ab ejus, qui equo vehitur, figura, ut qui Centauri dicti sunt, equinæ formæ crederentur, humano autem capite, ἀπὸ ταύρου καὶ ἀνθρώπου ἰδέα ὄντων ἀπὸ τοῦ ἔργου. Quidni igitur dixisse censendum est, Centauros fuisse equites, et nobiles quidem, ut potest qui primi equos concedoeficere celes excoGITARINT? Sic enimvero ex Palæphato accepit quoque Servius ad eum locum Virgillii Georgic. III, vers. 115:

Frena Pelotronii Lapithæ, grossaque dedere
Impositi dorso, atque equitum docere sub armis
Insutare solo, et gressus glomerare superbos.

Pelotronium, inquit, oppidum est Thessaliæ, ubi primum domandorum equorum reperitus est usus. Nam eum quidam Thessalus rex, lobus astro cæcigilatis, satellites suos ad eos revocandos ire jussisset, illique cursu non sufficerent, ascenderunt equos, etc. Sed hi visi aut cum irent velociter, aut cum eorum equi circa flumen Peneum potarent, capitibus inclinatis, locum fabulæ dederunt, ut Centauri biformes esse crederentur. Paria habet Diodorus lib. iv, atque alii, quos laudare non vacat. Notissima quoque est ex eodem Diodori libro Lapitharum pugna, quam et Plutarchus in vita Thesei narrat, describit quoque Ovidius metamorphoseon lib. xv.

Col. 311. *Priamus Ilii.* Idem Scaliger Priamum regem ante tres annos, Medææ autem discessum

post tres alios a nostra recensione collocat. Ita et subsequentem periocham, *Septem qui adversus Thebas pugnaverunt*, post Theseum ponit ad num. 784 : de Theseo autem ipso addit, qui *adversum Thebas dimicavit*. In mss. nihil invenimus, quod ejus lectioni aut rationibus suffragetur, neque it ipse inficias in notis, expeditionem τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας ante illud tempus existisse, quo pugna Thesei cum Thebanis contigit. Schurzleischius bellum τῶν Ἑπτὰ mavult numero 785 assignare, jubetque consuli Samuelem Petilium ad LL. Atticas pag. 52. Clemens Alexandrinus stromat. 1 ex vetustis chronologis bellum illud recenset decennio post Thesei expeditionem in Minotaurum, annis vero 37 ante Ilii excidium. Ducum nomina discas ex Pausania in Phocicis cap. 10. Ex his pro Polynece et Tydeo, Mecesteum, Adrasti fratrem, et Etocolum, Iphidos filium, alii, teste Apollodoro, substituntur.

Col. 313. *Androgeus*. Androgei caedem, quam constat ex Diodoro lib. iv, superioris proxime regis Atheniensium Aegi jussu atque insidiis preparatam, huic anno Parmensis quoque et Palatinus ms. primus ascribunt. Scaliger post adhuc biennium, sive ad tertium Thesei refert : eoque magis ridiculum anachronismum in notis exhibilat, atque ipsi Eusebio culpae dat, quod quamvis e diversis auctoribus desumpserit, tamen eorum non magnum delectum videatur habuisse, qui cum videret eos auctores inter se dissentire, non monuerit lectorem absurditatis, saltem ne illi ascriberetur. Enimvero salva res erat, si fuissent haec posita ante tres annos a recensione nostra : ac ferme non dubito, ita praestitum ab Eusebio ac Hieronymo ; factum vero sequiorum temporum ac librariorum culpa, ut inferius transferrentur. Facile, quod et Schurzleischio placet, huc spectabant quae de Minotauro dicuntur : erantque ista de Androgeo ad illius locum, sive num. 780 referenda. Porro autem his Scaliger continuo attexit periocham de Helena a Theseo raptam, quam nostri libri inferius adhuc recensent. Dicemus ibi ea de re.

Ibid. *Theseus*. Eruditissime pro more suo Scaliger ad hunc locum de panegyri a Theseo instituta, ac festis, quae τὰ Θησεία et Μετωϊκά, demum Παναθηναία dicta sunt, disserit, quae item alii, et cum primis Meursio disputata sunt proprio opere, ac legisse apud eos prestabit. Quod autem ait contra Eusebium, nunquam se legisse, Theseum auctorem ostracismi, imo alios

contra sero tandem ab Atheniensibus institutum tradere, non usque adeo verum est. Licet enim proprie dictus ostracismus revera aliquot post Theseum saeculis introductus videatur ; scholia tamen ad Plutum Aristophanis vers. 627 testantur de Theseo, quod : *Postquam Atheniensibus democratiam concessisset, Lycus quidam syco-phanta ἐπέστειν ἰσοκρασίῳ τὸν ἕρως, heroem in casitium pelli per ostracismum fecit*. Et Suidas in ἀρχῇ Σωκράτους haec habet : *Ἰσοκρασίῳ δὲ πρῶτον Ἀθήνησι Θησεία ἰσοκρασίαν ἑπέστειν*. *Theseus Athenis primum ostracismo mulctatum fuisse, tradit Theophrastus*. Ex horum sententia, atque aliorum etiam, qui non supersunt, Eusebium scribit, quanquam non diffiteor, aliis auctoribus aliter visum esse. Sunt qui eam legem post ejectos Athenis Pisistratidas introductam ferunt. Elianus Clithenem ejus auctorem faciunt : alii Hippium tyrannum, alii Hipparchum, Charmi filium sive Timarchi : tanta veterum discordia est. Caeterum et minus recte legi Scaliger prius ipse constituens, pro primis, etc.

Col. 313. *Phaestus*. Huic duos, et subsequenti Sicyoniorum regi Adrasto tres supra Eusebii rationes annos Syncellus elargitur. De hoc Scaliger, Virgilius vi, et *Adrasti pallentis imago*. Servius : *Res Sicyonis primo, post Argivorum, soecor Tydei et Polyneicis*. Apud Pansaniam ante Janiscum, quem Eusebius ridicule Inachon vocat, collocatur Adrastus. Homerus facit regem primum Sicyonos, si grammaticis credimus : *Καὶ Σικωνῶν θη' ἄρ' Ἀδρήστου πρώτῃ ἡγεσασσάμενος*. Sed videndum an ibi intelligendum sit πρώτῃ ἀπὸ τῶν πρότερον Sicyone, ubi prius regnavit Adrastus, quam scilicet Argis imperaret. De Adrasto, et quomodo propter filiam Polybi regis, quam duxerat uxorem, regnum assecutus sit, vide omnino scholia vetustissima in Pindarum, Nemeaco 9. Adde et Pausaniam in Boeoticis cap. v.

Col. 315. *Minoes leges ac jura constituunt*. Quidam codices, teste Schurzleischio, *fora* legunt pro *jura*, quam vocem interpretatur per ἀγορὰν, seu *personas forenses*, quo modo φάρος vocabulum sumitur in glossis Dufresnii p. 1690. Adrii quoque jubet de Minoe legislatorum Lactantium lib. 1. cap. 72 ; Nicolam Damascorum in excerptis ; Suetonium in Tiberio, cap. 70 ; Meursium denique in Creta lib. iii. Scaliger hunc verum esse Minois saeculi locum sentit.

Col. 313. *Theseus Helenam rapuit*. In tanta de Helena raptu apud mythologos atque historicos

sententiarum fluctuatione, Scaliger confidentissime de anachronismo, non Eusebium quidem, sed quos ille sequitur reprehendit, quod Theseum velit, patre Aegeo regnante, Helenam rapuisse, non cum ipse regnaret. Tu quoque nos ad huc similes alias objectiones haecenus reposuimus, huc refer. Notatum porro superius, hanc ab eo periocham solidis octo annis anteverti. E contrario Parmensis ms. post alios ab hac recensione Pontacena ac nostra tres annos, et in Mycenarum quidem, non Atheniensium, filo refert. Serius adhuc alii differunt, et vetus quidem chronologus apud Clementem Alexandrinum Helenam a Theseo raptam notat post Amazonum expeditionem. Diodorus vero lib. iv id demum factam esse narrat post Phaedra mortem : *Pitheos*, inquit, *post Hippodamiae uxoris obitum (ex qua filium Polybatem suscepserat) Athenas se contulit ad Theseum, καταλάβων δὲ τελευταρχίαν τῆν γυναικα τοῦ Θησείως, ἔπεισαν αὐτὸν, etc.* id est, cum vero extinctam offendisset Thesei uxorem Phaedram, auctor illi fuit ut Helenam, Jove ac Leida natam, quae tum decimum aetatis annum agebat, et omnes ubique feminas venustate superabat, per raptum ad se transferret. Plutarchus in vita Thesei, hunc refert ex Hellenico annos jam quinquaginta natum fuisse, quando Helenam nondum matram rapuit. Caetera persequi non libet.

Col. 315. *Philistus scribit*. Altius paulo conditum Carthagini, sive annis quinquaginta ante excidium Trojae, ita τε πενήκοντα πρὸ ἀλώσεως Τροίας, repetit Appianus lib. de bellis Punicis. E contrario Josephus lib. viii antiquit. et i contra Apollonem, ex ipsis Tyriorum monumentis docet, annis 143 post templum Salomonis, Carthaginem fuisse demum constructam ; qui annus cum Abrahamitico 1117 concurret. Nec sane diffidentium apud auctores diverse ejus epochae referri propter diversos conditores. Cum vero tres partes Carthagini fuerint, de antiquissima Eusebius nunc loquitur, id quod inferius, ubi ad num. 970 ejusdem urbis conditum refert, indicat verbo ἐπιτομήσθαι, ut saltem est apud Syncellum, licet iste in annis ab Eusebio dissideat. Fallitur adeo Scaliger, qui omnino vult, priorem sedem fuisse arcem Byrsam ; posterior, quam vocabant Karhada (dixisset *Karthada*) id est, *Νεάπολιν*. Penitus enim e contrario se res habet ; nam Byrsa tertia demum pars fuit a Didone exstructa, quam et lingua sua בּוּרְסָא, *Borsra*, id est, locum munitum, sive ar-

cem, appellavit : Graeci transpositis litteris, *ἐκδίων βύρσαν*, ut ait Strabo lib. iiii. Notissima exinde fabula de corio bubulo, quod Graece *βύρα* nomen significat, et quod ait Virgilius lib. 1 *Æneidos quod de nomine Byrsa*. Karhadam autem testatur Julius Solinus cap. 30 urbem antea appellatam ; quod quidem Phoenicium nomen ab Hebraico כּרְרָה, quod est, *civitas*, et כּרְרָה, ut credibile est, sive *hada*, quod est, *nova*, perquam commode derivatur. De Josephi loco, quem peccasse in calculo subducendo, notatum antea est doctis viris, dicemus infra. Notanda nunc vetus illa Graecorum hallucinatio est de Carchedone, Phoenice nescio quo conditore, quam imbibit Eustachius quoque et Stephano ethnographo ad Dionys. perieg. v. 194. Ipsum enim illud est urbis nomen, quod, ut notat Drusius observat. lib. vii, cap. 8, *Καρχηδών* per syncoepem dicitur pro *Καρχαία γηδών*, ut Latinis *Carthago* per apoepoen, pro *Kartha chada*. Fallitur etiam verbo tenuis Schurzleischius, scribens eum ipsam conditorem Carthaginem vocari ab Hieronymo, qui eum iuno *Carchedonem* dixit. Subdit ille : *Carthago* sane non est masculinum nomen. Quare etiam Cicero in lib. de natura deorum, Carthaginem filiam facit Herculis quarti, Jovis et Astarte filii, quem Tyrii maxime colunt. Sane Heruleum Tyrium ad tempora Minois anonymus scriptor apud Suidam in ΗΡΑΧΑΝΘ retulit. Videant alii, quam vera sit illa genealogia, quam nescio quoniam ex historico profert Is. Tzetza ad Lycophr. v. 1706, p. 121. *ὅτι ὁ Ζεὺς τῆ Θήσῃ μετὰ Ἀφροδίτην γενεῖ, ὃς θυγάτηρ Κάρτη, ἀπ' ὧν ἦτε τῆς Αἰγύπτου πόλις Θήσῃ ἐλάθη, καὶ ἡ Καρχηδὼν ἴστωρ*. Porro *Zorus*, non *Ezorum*, ut sylloge Eusebii Scalligerana, et Syncellus male legunt, praeter Hieronymum, Carthaginis conditorem vocavit etiam Appianus *Λεωνίων* principio. *Zorus* est *Tsor*, prout Tyrum olim appellatur. Vide quoque haec de re ante Marshamum Simsonius part. I. chron. cathol. p. 44 observavit. In quarto Palatino legitur, *Philistus scribit Azaro ac Tyris hoc tempore Carthaginem conditam*. In secundo est, *A Hero et Carthagine*. Utraque lectio corrupta est. Consule et Pelavium de doctrina temporum lib. ix, cap. 68. Scaliger hanc periocham paulo post refert ad numer. 804, serius adhuc codex Palatinus primus post annos alios quatuor.

Col. 315. *Polyphides*. In Parmensi et tribus Palatinis mss. *Polyphides* pro *Polyphedes* dicitur. Hujus vero nulla, quod sciam, mentio est apud

veteres: et qui Sicyonios reges Pausanias refert in Corinthiâ. cap. 6, cum alio ordine, ut diximus, istos, Adrastum, Janisicum, et Phœstum recenset: Polyphidem ejusque successorem Pelasgum plane tacet; Phœsto autem subjungit Zoisippum, etc. que pridem ad horum seriem nominum nobis annotata sunt. Ad hæc debuit ex Eusebii rationibus, quando a Græcis Troja capta est, Sicyoni Polyphides imperasse: et constat tamen ex Homero Iliad. γ, 372, Sicyonem tunc temporis Agamemnoni paruisse.

Ibid. *Amedes*. Hic in Parmensi alisque nonnullis mss. *Amanes*, pro *Amenemēs* dicitur: Syncello *Amedes*: alius enim est Ἀμεδής ἢ καὶ Ἀμηνέμης, non, ut Schurzleischius putat, idem atque iste. Huic porro cum solos tribuat Africanus annos quinquē, acriter perstringit Scaliger Eusebii libertatem, ut leniore, inquit, vocabulo appellem, quam quo dignus est, pro factis istis. Nancidam illam scilicet instaurat calumniam de temeratis ad Eusebio dynastiis, quam supra innumeris ferme locis refutavimus. Hic uno testimonio auctorem nostrum in promptu est vindicare. Vetus chronicon apud Syncellum annos huic regi dat 27, adhuc scilicet supra Eusebii rationes unum; non igitur exaggeravit ad suæ hypothēsi inserviendum, Eusebius, sed ex aliis atque Africanus monumentis, cujusmodi erat hic saltem loci Syncellianum illud, accepit. Porro cl. Perizonius putat hunc, qui *Amedes* Syncello appellatur, eundem esse qui in dynastia xxi primus est, et ibi nominatur *Smedes*, cum et nomen in una tantum litera, et spatium regni uno tantum anno discrepet. Atque ideo collocandus illi videtur in ista serie *Amedes* seu potius *Smedes* post Thuorin, non ante eum: plane uti mox reges dynastie xxi reperimus in ista quidem serie positos post dynast. xxii reges, sed fidem male: videtur enim Syncellus ex uno *Smede* primo dynast. xxi rege, duos fecisse, *Ameden* hunc, quasi dynast. xx primum, et *Suzachin*, quasi dynast. xxi primum.

Col. 345. *Theseus profugus*. Faciunt cum nostra editione vetustiores pleræque aliæ et mss. Scaliger tamen hanc Thesei fugam anno insequenti ascribit. Sequatur hic lector, inquit Schurzleischius, quod iudicio suo maxime probat. Nos monemus tantum, Theseum Athenas, vel, ut supra dixit Eusebius, Ἐλευθερίαν, vel cum Pirithoo ad inferos profectum, ad tempus reliquisse.

Ibid. *Bellum Amazonum*. Eidem quo Heracles agonem anno, sive num. 840, Scaliger bellum Amazonum ascribit. Verum ne hoc quidem pacto potest cum Eusebii rationibus convenire, quod tradit Clemens stromat. 1, ex antiquis chronologis, factam expeditionem illam viginti quinque annis ante Ilii exitium, nono autem anno post Heracles agonem Olympicum. Porro autem propius ad fidem est, quod ait Scaliger, lectum abs Hieronymo κατὰ Θηρόδωτον, quod fuerit propositi exemplaris mendum, pro κατὰ Ἀθηναίων: nam ceteri Amazones Græcos omnes ob dāma per Herulem illata, singulari tamen odio in Athenienses exarserant, ob raptam a Theseo Antiopam, Hippolytē Amazonum reginæ sororem. Videtis Diodorum lib. iv; Pausaniam quoque in Atticis cap. 2, et Plutarchum in vita Thesei.

Ibid. *Phædra*. Rectissime huc referunt Phædrae amores mss. æque atque editi plerique omnes libri, ut et duobus abhinc annis alteram periocham de Herule. Peccat adeo contra coram fidem, seriemque temporum ab Eusebio digestam, Scaliger, qui Phædram ad quartum Menesthei annum, sive ad num. usque 816 differt. Et cum minime diffiteatur in notis, Hippolyti amores sub Theseo contigisse, utpote adhuc Athenis regnante: quem vocat anachronismum non ferendum, solus ipsemet, vulgatas libri hujus editiones, et codd. mss. adversatus, ac temere immutans, admisit. Recole Diodorum, lib. iv.

Ibid. *Hercules agonem Olymp.* Discere est ex Apollodoro, quemadmodum Olympicum istud certamen Hercules celebravit. Pelopi aram statuit et duodecim deorum aras deinde exivit. Videndus et Pausanias lib. 1 Eliaco, cap. 13, et Pindari Olymp. ode 1. Cætera, que temporum rationes spectant, ubi dicuntur ab agone isto ad primam olympiadem supputari anni 430, libet ab Scaligero suismet verbis audire: Quinque, inquit, annis Eusebius plus dicit. Hoc enim congruit num. 813, ad quem, ab Olympiis primis Pelopis, anni sunt 144, hoc est cycli lunares sex. Rursus ab illo, quod in honorem ejusdem Pelopis instauravit Atreus filius, anni 19, id est, cycclus unus. Itaque hinc colligimus ipsos Græcos tunc celebrasse Olympia, quotiescunque novilunium incidebat in 9 julii. Et sane a Pelepe, usque ad multos annos infra Heruleum, novilunium competeat in eam diem, quotiescunque numerus aureus erat 16. Tunc enim

epacta erat 17, quæ congruit diei 9 julii. Et panes interjectis: Hæ igitur perioche de Olympiis Pelopis, Atrei, et Herculis, quia characterem celestem habent, utpote novilunia, non sinunt nos dubitare quibus temporibus Pelops, Atreus, et Hercules fuerunt, cum tantam scriptorum de hac re inconstantiam passim in hoc canone Eusebiano videamus. Apud Clementem vero legitur a bello Thebano, ἐπὶ τὸν ἑορταστικὸν ἀγῶνα, ὃν Ἡρακλῆς ἐθῆκεν ἐπὶ Πύθωνι, ἐπὶ τῆσι. Ita ut bellum Thebanum congruat num. Eusebiano 812. Itaque error in optimo chronico apud eundem Clementem, ex cujus rationibus agon Olympicus Herculis congruit numero 800. Nam 15 annis minus dicit. Porro apud Georgium legitur: Ἐν Ὀλυμπίᾳ πρότερον ἔθ' Ἡρακλῆος ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ πρότερου ἔτους Σαφῆδὸν ἀφῆλθεν ἐλεῖσθαι ἐπὶ αὐτῷ, ἕως πρὸς τῆς ἑορταστικῆς. Habebat hunc locum in animo.

Col. 347. *Menelaus regnat in Lacedæmonie*. Superiori proxime anno, regni Thesei penultimo, Parmensis et Palatinus primus ms. cum Synchroni editione Menelaum regnasse ferunt, quem Scaliger, solido decennio interjecto, demum ad num. 821 recenset. At vero Schurzleischius, et Strabonis lib. viii constare, Menelaum Castori et Polluci in Laconia successisse, qui Tyndareo adhuc supersite, e vita, ut ex Apollodoro patet, excesserant.

Col. 345. *Menestheus an. 23*. Huic annos tribuit Syncellus triginta tres, quod ne factum putes antiquarii errore, totidem et in summa colligit, comparatque ad alias epochas: denique et: Τούτου, αὐτῷ τῷ ἔτει τὸ Ἰάσον ἦλθε. Hujus anno 33 Troja capta est. Plura ad hunc locum nobis erunt de ejus annis dicenda. Interim Parmensis ms. atque alius optimæ notæ Pottero laudatus ad Clementem Alexandr. dant Menestheo viginti quatuor: quot quidem in hæc ipsa chronici dinumeratione ad captam usque Trojam recensentur. Diodorus lib. 1 Petuum tradit Menesthei patrem fuisse, hominem Ægyptium, qui Athenis civitate et regno positus sit. Etiam Græca ex Syncello *Menestheus*; Περσῶ δὲ μὲν, non ὅσα Περσῶ.

Col. 345. *Teutomus*. Alias *Tautanus*, ut et Græce apud Syncell. αὐτῷ: Τάυτος. Antiquarius Salmasio laudatus: *Alius*, ait, *codex hoc non habet*: que Schurzleischius tantum in tertio Palatino admonet desiderari. Notatum præterea, Eusebium hæc a Cephalione ac Diodoro habere: Diodorum vero, cum narrat, duce Memnone,

auxilium ab isto Priamum accepisse, Teutamum cum Titihoo videri confudisse, cujus nempe filium Memnonem fuisse, statuant regum Troicarum scriptores. Ac sane Damis apud Philostratum lib. vi vit. Apollonii, c. 4, Memnonem auxiliare copias ad Trojam duxisse, atque ibi occubuisse eum, pernegat. Et in heroicis, cap. 3, existisse quidem in Æthiopia Memnonem Trojani belli temporibus, non illiciat: sed alium fuisse cum docet ab illo, qui Trojanis supplicia tulit. Et propiora quidem hæc vero videntur. Nililosecius aliorum, qui cum Virgilio Æneid. 1:

... Εὐσαςque acles et nigri Memnonis arma

commemorant, veterum magno numero consensus est. Ex recentioribus Gobelinus Persona Cosmodrom. æt. iii, cap. 31, anno Tautanis 16 bellum cepisse Trojanum, tradit: quod tamen in Eusebio explicite non habetur. Jorjaudes de regnorum successione, p. 3 etiam docet, Tautanis tempore Græcos Trojam diripuisse.

Ibid. *Minos in Sicilia*. Sunt qui ab ipso Cocalo per fraudem, et calidi balnei æstu nimio Minoa suffocatum tradant: plerique autem alii filias ejus accusant: Athenæus lib. 1, et Zenobius paromiographus, qui dum Minos lavaret, a Cocali filiabus ardeni pice infusa necatum refert. Præter laudatos Scaligero auctores, videtis Diodorum lib. iv; Herodotum lib. vii, cap. 170; Strabonem lib. vi; Justinum iv, cap. 2, etc. Urbem in qua Cocalus imperabat Κάριον, *Camicium* vocant Aristoteles politic. lib. ii, cap. 8, Strabo loco laudato, ethnographus, alique. Scaliger hanc periocham annis quatuor antevertit.

Col. 347. *Interfectorum posteri*. Differt hæc apud Scaligerum *hæc*; annos quinque, unde intervallum ab expeditione τῶν Ἑλλήνων ad istam τῶν Ἐκείνων, apud eum est ann. 39, quæ in nostra recensione tantum est 37. Verum quid hæc sunt ad Apollodoro sententiam, qui solos decem annos facit intercedere lib. iii, quem locum et Scaliger laudat? *Post decem*, inquit, *annos, casorum filii, qui Epigoni appellantur, paternas cædes ulturi, contra Thebanos exercitum ducere statuerunt*.

Ibid. *Hercules*. A num. 825 sive anni abhinc septem hæc de Herculis fato periocham Scaliger differt. Ponticus autem minis recte legerat in textu *morte functus est pro finitus*, et in fine alterum cum Synchroni editione glossæma ad-

diderat, alii vero ante 30 annos lethum suscepisse ferunt, quod cum neque in Parmensi, quo utimur, neque in aliis optime notæ mss. et castigationibus editis libris habeatur, manifestum etiam apparet variantem ex aliis codicibus lectionem eam fuisse antecedentis pericope in margine olim annotatam, atque intrusam deinde temere in textum, expungere nihil dubitavimus. Sed et pro illis quidam ante anno 30 perisse, melioris notæ codices legunt quidam ante tricesimum eum perisse: Scaliger quidam ante triginta annos, etc. perperam primus Palatinus ante 20 annos. In Græcis legit Scaliger: Ἰπράδης νόσος λοιμώδης περιεσπύθη, καὶ μάλιστα, εἰς τὴν ἐσπύθη βίβλος τέλειαν, βίβλος, x. τ. λ. que longius ab eo, quem laudamus penes Syncellum, textu abeunt. Habes porro historiam sive fabulam ab Diodoro lib. 4 omnium luculentissime enarratam, cui adde, si libet, Apollodoro lib. II.

Col. 315. Ammonitæ. Peccatum vero graviter in Pontacena editione, quæ annos servitutis solos octo putabat, pro decem et octo. De hisce servitutum annis cum posteriorum Iudicum annis copulandis, subsequente annotatione diximus.

Col. 315. Mycenis regnat Agamemnon. Priorem de Agamemnone periocham Scaliger omnino ignorat: in altera annos legit quindecim, ubi triginta quinque numerantur. Haud equidem puto, ex Eusebii mente: quid enim, si quindecim tantum regnasse annos Agamemnonem dixerat, continent orationis serie ejus regni decimum quantum, pro ultimo cum Troja capta componit? Contextus loci clamat alium, eumque majorem fuisse pridem annum annotatum. Ad hæc Latini libri omnes, et que laudamus ex Syncello, Græca fragmenta, eum pari consensu ad ejus regni decimum quantum referant exitum Trojæ, ipsi tamen regi annos tribuant duodeviginti, vel etiam juxta aliorum rationes, triginta quinque. Ac sane illa verosimilior sententia est, siquidem et Palatinus primus ms. habet, Mycenis imperat Agamemnon annis 18, cujus regni anno 13 Troja capitur; et Clemens Alexandrinus Stromal. I, pag. 321, ex veterum chronologia, Agamemnonem cum fratre Menelao successisse Atræi regno annis septemdecim ante Trojæ subversionem, tradit. Verum ne hæc quidem ratione salva res est: ut enim omnittimus vetustiores editiones, quæ ipso decimo octavo regni anno (tribuunt vero illi in

universum 35) casum Trojæ assignant, repugnant alia ex parte series historia, quæ fert cum regem, statim atque victor domum e bello Trojano rediit, ab Ægisto qui uxorem ejus abduxerat occisum. Neque vero licet longius intervallum putare ex rerum, quas narrat Homerus Odys. 2, serie: statim enim ad Malearum montem venit, unde abrepta vento classis ad eam appulit Peloponnesi partem, quam Ægisto tenebat: atque ibi, ut ait Virgilius,

Conjugis infandæ prima intra linia dextra Oppellit.

Quinimo, ait Schurzleischius, Argamemnon ultra mensem reditum a Trojæ expugnatione non distulit, si Necem sequimur, ut taceamus Æschylum, qui eodem die, quo eversum fuit Ilium, reducem quoque Agamemnonem prestatere satagit. Vide Sam. Petium ad LL. Attic. p. 57. Græca, tametsi Eusebianis non usque adeo bene respondeant, ex illis tamen accepta apparent: nos illa etiam uno alterove loco emendamus.

Col. 317. Alexander rapuit Helenam. Placuit Scaligero, ut et Pottero ad regi ms. fidem, hæc de Helena a Paride abducta periocham post quinque adhuc annos, sive ad 14 Atheniensium referri, ea scilicet de causa, ut ab eo raptu, et bello quod consecutum est, ad Trojæ casum non plus decennio intercederet. Contra ego, et ea quidem de causa, maluissem hæc quatuor saltem annis anteverti, ut abhinc vicissimo Troja subversa diceretur. Enimvero decem annos ad belli apparatus absumptos notat Dio Chrysostomus orat. xi, atque ipsa apud Homerum Iliad. 6, vers. 673 Helena, paulo ante ubis excidium ibi jam ab annis viginti se ait agere,

Ἦδη γὰρ νῦν μοι τῶδε ἐκαστὸν ἔτος ἔστιν,
Ἐξ ὅ κελθὲν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπειρήθη πατρίδος.

Jam enim nunc mihi hic vicissim annus est,
Ex quo hæc veni, et ex mea decessit patria.

Interim pari omnes consensu Palatini mss. quatuor et Sighardi editio insequenti anno, sive num. 821, hæc ascribunt; notat vero in primo Palatino antiquarius Salsmasianus: *Superscripta historia in codice antiquo ad num. 6 Mycenarum habetur, in novo ponitur ut hic.* Omnino autem falso legit ipse Scaliger in textu causa belli pro causa mali, aurei scilicet poni, atque, ut in Græco dicitur, ἐνεκα μάλιστα γρησοῦ: tum illud paulo post minus recte, quod scribit, *pastorali iudici, pro pastori, etc.* Sed et laudatus Pottero ms.

regius male, de pulchritudine certamen fuit, pretermisso quod et in Græco resonat textu, *premiatum, ἐπαθλον*. Que sequuntur ibi, *ὅσοι μὲν ἐπὶ τῶν προτέλλοις: ἑβδόμη τῶ ἀριῶν*: perperam omnino, et contrario sensu veritatis Goarus, reliquit una eorum Helena a iudice præposita.

Col. 315. Jephthe... an. 300. Ita habes Judic. cap. xi, vers. 26. Veram Syncellus subducendos ab hæc summa alienigenarum imperii numeros contendit, quod, inquit, minime cavet ὁ Εὐσεβίος: συναριθμῶν τοῖς τῶν Κενθῶν χρόνοις τοῖς τῶν ἄλλοφύλων, καὶ μὴ λογίζεσθαι αὐτοῖς ἔθνος ἑβραίων ὡς ἡ Γραφή: Eusebius qui Judicum annos alienigenarum temporibus annumerat, nec uniuscujusque proprios annos supputat, quod facit Scriptura. Et Syncellum quidem ipsum ex parte Scaliger reprehendit, quod putare voluerit illos 300 annos ab eo tempore, quo allophyli Israelitas oppresserunt. Goarus hoc ipsum qua jure, qua injuria ex auctoris sui sensu exponere et tueri nisus est. Cetera Eusebium prætermittunt, quem vindicare debuissent, atque in hoc maxime probare, quod ab eo est, si quid alias recte ac sapienter in re chronologica excoGITatum. Nempe cum tempus interceptum ab exitu Israel de Ægypto ad quartum Salomonis annum, quo jacta sunt templi fundamenta, ex libro quidem Judicum annis quingentis nonaginta octo constituisse videatur, in tertio autem Regum, cap. vi solis quadringentis octoginta definitum sit: huic minori numero, quod expresse in Scriptura noletur, suas rationes aptare se velle Eusebius, luculentissime professus est. Nulla porro conciliandi textibus erat propior ad veritatem via, quam si servitutis anni eum proximorum Judicum annis miscerentur; maxime cum ipse calculum Hebræorum traditiones adderet. Ab hoc autem loco, ex quo Ammonitica, seu quinta servitus inchoatur, ac deinceps, cum de sexta dicitur, sive Philistina, longe gravissimum ipsius Scripturæ monumentum accedit, quæ eorum temporum quietem nullam imputat, nec addit solemne illud *וַיְשַׁבְּתוּ הָעָם* *quæritur que terra*: et Samson tamen judicasse dicitur, in diebus Philistinum viginti annis. Consentanea quoque est illa hypothesis rationi atque historia, quæ ad hunc satis commode modum exponitur: Ammonitica servitus annorum 18 Jais quinto anno cepit, quamquam ab ejusdem 22 absoluta est, Jephthe vindice, cui in Galauditarum regimine Abesan, Abialon, et Abdon unus post alium successerunt. Ab eodem tem-

poris intervallo alia sub Philistinis servitus, quæ fuit annorum 40, in aliis tribubus agebatur, quibus et alii iudices præerant. Puta hanc ipsam ab eo, quem diximus Jais quinto incepisse, siquidem uno utraque servitus contumemtoratur Indic. x, 7, et anno demum nono Abialon, Samsonis ultimo desinere. Hoc patet intra quadraginta novem annorum spatium, id est, intra quintum Jais, et octavum Abdonis, qui itidem fuerit Heli quadragiesimus, anni continentur centum sexaginta septem, detractisque illis quadraginta novem, reliqui erunt centum decem et octo, quos cum ab Iudicum numero 598 subduxeris, remanebant quatuor centum octoginta, illa nimirum summa, quam probat Eusebius ex Regum libro.

Col. 317. Hesebon. Hæc est Septuagintaviralis in codice Alexandrino hujus nominis scriptio, Ἡσεβὼν, ut cur Hesebon pro Abesan, Eusebio dicatur, mirari desinat Scaliger, eoque minus ab illo putet, id genus deformationes nominum, tanquam ab eorum auctore, alios accepisse.

Ibid. Theoris rex Ægypti. Addit ipse Eusebius eum in hujusce libri præfatione, eum infra, et apud Syncellum, ὁ παρ' Ὁμήρου καλούμενος Πόλυβος, qui Homero Polybus vocatur. Qua de re Scaliger eriminatus Eusebium, quod dynastias interpolaret, ut hunc regem eum temporibus Trojanis compararet. Neque, ait, vidit quantum absurditatem incurrit, eum ultimum annum hujus regis claudit cum excidio Ilii, ut præcise ibi cum statuato desinere in humanis esse, ubi et Ilium quoque desit esse. Atqui superfuisset Ilio Polybum, quem Theorim esse voluit, testis Homeris ipse, qui Menelaum ab eo exceptum et muneribus donatum canit. Alioquin bene conveniebat huic regi esse eum quem Polybum Homerus vocat, quandoquidem eum regnasse Thebis Ægyptiis dicit, et ipse Theoris quoque est ultimus hujus dynastie, que Thebanorum sive Diosopolitanorum fuit. Sed cum sex duntaxat anni ab Africano illi attribuantur, commentum non procedit. Nam ab initio hujus regis ad excidium Ilii, anni sunt 33. Quod si 33 aut 36 anni illi assignati fuissent, nihil erat, quod huic argumento opponi posset. Hactenus ille satis erudite, tantum ab Eusebio calumniando abstinisset; non enim ut sue hypothese inserviret, Trojanis ille temporibus Theorim, qui et Polybum, comparavit, sed ab antiquioribus, atque ipso Manethone et Africano accepit. Ipse etiam Africanus septem illi annos,

non ut Scaliger putat, sex tribuit: Manetho autem, atque ex eo Syncellus, quinquaginta. Homerī testimonium quod spectat, notatum ante nos doctis viris, ex eo certam hominum ætatem constitui nullo modo posse, siquidem ille undecunque illustres viros arripuit ad poemam suam explendam atque orandum. Dicemus hæc de re plura inferius.

Ibid. *Mopsus regni in Cilicia*. Quæ huc pertinent, preoccupavit omnia Schurzleischius. Mopsum, inquit, regnasse in Cilicia, innuit etiam Strabo lib. xiv, p. 776. Ab hoc ergo denominationem accepit, tam Mopsuestia, quam Mopsucrene, quæ tamen diversa sunt oppida. Mopsuestia vocatur in omnibus Pall. libris *Mopsistie*, vel *Mopsistie*, *Μόψου ἱστία* videlicet. Neogræcæ tamen *Μόψου ἱστία*, *Mopsistia*, recte dicitur. Ibi a Malala memoratur, *χρονολογ.* part. II, pag. 14, Constantinus Aug. decessisse. Contra Cedrenus, Zonaras, Aurelius Victor, Hieronymus alii, Mopsucrenæ id contigisse asserunt. Videtur ergo Malala Mopsucrenem, *πολίτην τῆς Κιλικίας*, ut Photio eod. 258, p. 1446, vocatur, male cum Mopsuestia, famigeratissima urbe, confudisse. De varia in mss. vocis *Mopsuestia* scriptura vide ad Cicer. lib. III, ep. fam. 8, notas Jani Gebhardi, et Jac. Gronovii, qui ultimam illam etiam urbem aliquando *Mopstian*, vel *Mopstean*, dictam fuisse harelatur. Mopsucrenæ cateroqui Constantium Aug. decessisse, præter scriptores a nobis allegatos, affirmat etiam Nicephorus, H. E. lib. IX, c. 50.

Col. 517. *Elon*. In aliis libris *Elon* dicitur. Ms. quidam Pithœanus *Elæon* regius, teste Pottero, *Elæon*, Vulgata *Ahiæon* vocat. Sed illud mirum magis, quod ait Eusebius, cum fuisse a LXX prætermissum, cum legatur tamen Judicium XII, vers. 11: *Καὶ ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Ἀδάμ ὁ Ἰσραηλιτῆς*. Significare fortasse voluit, annos illos decem in Græco codice non haberi: si omnino deerat hæc *ἡστία*, ejus fuit, quod ob oculos habebat, exemplaris defectus.

Ibid. *Memnon*. Diximus paulo superius de Memnone, quem suppetias tulisse Priamo, Philostratus Scaligero etiam laudatus, negat. Consultræ præterea jubet Schurzleischius hæc super re disquisitiones Matt. Del-Rio ad Claudian. lib. I de laudib. Stiliconis, v. 268; Freinsheimium ad Curtium lib. IV, cap. 8, et Fabretum ad tabellam Iliad. p. 351. Amazones quoque an Trojanis auxilia tulerint, apud veteres dubia res est. Negat Strabo lib. XII, eo adductus argu-

mento, quod ipse contra Amazones Priamus aliquando dimicavit. Affirmat alia ex parte Diodorus biblioth. lib. II, et laudat Scaligero, Virgilius *Æneid.* Justinus lib. II, Q. Smyrnaeus lib. primo, alique. Hanc porro ipsam periclam post quatuor annos, refragantibus perisque aliis omnibus libris, Scaliger recenset.

Ibid. *Troja capta*. Hanc a Troje captivitate ad primam olympiadem annorum summam subsequentibus reliquis collectionibus epocharum Scaliger in fine postponit: legit etiam, *fiant anni numero quadiingenti sex*. In notis contendit, ab Eusebio uno anno minus dici: nam, inquit, sunt anni 407: itaque excidium Troje contigit anno Eusebiano 834, non autem 835. Ratio petenda est ex causis Tetracteron Atticæ, quarum indicio Ephorus, et post eum Dionysius Halicarnassensis casum Ilii divinitus eruerunt, cum a 33 Targhelionis. ad *κίνηρον θερινόν*, essent 17 *περσῆται ἡμέρας*. Ex quo consequens est, hunc casum congruere anno undecimo periodi Atticæ, 3341 periodi Julianæ: de quibus si deducatur per perpetuam regulam, 2697, remanebit epocha Ilii capti in numero Eusebiano 934; itaque uno anno plus dicit. Unde consequens est, ut anno minus sit intervallum, ad primam olympiadem. De variis sententiis super mense, aut anni tempore, qui Troja capta fuit, vide *τὴν συναγωγὴν* in historia *Ἀεθίων* Judicis. Ezechylus vult captum Ilium, *κατὰ τὴν Πλατῶνος ὄψιν*.

Ἰσραηλιτῆρος λαός
Πῆλην' ὄρσαν ἀπὸ Πλατῶνος ὄψιν.

Sensit e contrario Dodwellus lib. de veteribus Græcorum Romanorumque cyclis, Eusebium uno anno plus dicere, cum spatium illud inter excidium Troje primamque olympiadem annorum 406 fuisse statuit, cum solos re ipsa 405 annos impleat. Atque hoc, inquit, aliter verum esse non potuit, quam si excidium urbis Trojanæ ad annum retulerit Menesthei, non, ut antea, ultimum, sed quod fecit auctor chronici marmorei Oxoniensis, penultimum. Sic annus ipse primæ olympiadis, ab Ilii clade fuerit 407. Quo pacto veteres etiam illos suppetias probavimus, qui diem ætatemque Iunæ, et spatium a solstitio, quo contigerit in cyclo Metonico retrorsum acto designarunt, diss. I, §. 19. Et sane ita rem se habere necesse erat, si et veri fuerint numeri quos illis assignavit Eusebius, et tertius Ezechyli annus, pro ejusdem sententia, cum prima committatur olympiade, et

decimus ultimi deænnialis archontis annus ad primam referatur annum olympiadis 24, ut illum in canone suo retulit Eusebius. In eo certe sibi consonus, ab aliis discrepat, quod primum annum archontem Creontem designatum illo anno tantummodo censuerit, sequenti autem anno gestum ab eo magistratum. Contra autem fasti perique archontici ipso illo Iliiis olympiadis anno gestum a Creonte magistratum agnoscut. Nobis, donec de anno regni Menesthei, quo capta Troja est, disputemus, visum est operæ pretium, duos hosce doctissimos in re chronologica viros suismet verbis, de præcipua antea temporum epocha, ex unius ejusdemque Eusebii sensu aliter edisserentes inducere, ut et viam lectori sternemus, et ne eadem infra repetere necesse esset.

Col. 317. *Sec. Hebræos anni 835*. Iterum Scaliger, cujus non licet tam insigni loco ipsamet veba dissimulare: A nato, inquit, Abraham ad Ilii excidium sunt anni 823. Quindecim anni *μεταχρονισμός*, de quibus toties monuimus. Memineris hæc distinguere, ut supra docuimus. In intervallis Scripturæ Eusebius peccat *προχρονισμός* 13 annorum: in intervallis historiæ exoticæ, si comparentur cum intervallis Scripturæ, peccat *μεταχρονισμός* totidem annorum. Revera enim Abraham natus est numero 16, non primo. Exodus contigit numero 320, non 303: conditus templi numero 999, non 984. Contra venire necesse est, si ab Abraham nato, ad casum Troje, aut ad primam olympiadem intervalla putentur. Time enim reperies illos quindecim annos esse *μεταχρονισμὸν*, non *προχρονισμὸν*. Sic a nato anno Abraham ad excidium Troje putat 910 secundum rationes suas. Sed quin est *προχρονισμός* 15 annorum a nato Abraham ad excidium Ilii, fuerint anni 305 duntaxat. Denique in numero Eusebiano a primo anno ipsius numeri ad aliud intervallum Scripturæ, est *προχρονισμός* 15 annorum. Contra a primo anno ipsius numeri ad aliquod intervallum exoticæ historiæ, est *μεταχρονισμός* totidem annorum. Sed a conditu templi Salomonici incipit variare numerus, ut suo loco disputabitur.

Ibid. *Menestheus*. Significare voluit Eusebius, in ipse reditu Menestheum vita excessisse. Adeo non dissentit, ut Scaliger putat, a Clemente Alexandrino, qui ex veteribus chronologis pag. 524 Troje subversionem facit cum anno ultimo regis Menesthei concurrere, *βασιλεύοντος τοῦ τελευταίου*.

τῶν ἑπὶς Μενεσθέως. Nec aludat ab his Dionysius Argivus apud eundem Clementem, *Ἦρον ἑξῆς Διπροσθέντος Ὀφείλιος βασιλεύοντος: Ἀθήνησι τῷ πρώτῳ ἔτει Τροία subvertῆσα ἐστ, cum Demophon Thesei filius Atheniensibus regnaret anno primo*. Pintarchus in Theseo ait, Demophonta et Aeamanta, Thesei filios, qui Elphenorem ad Trojam secuti erant, defuncto illic Menestheo, reversos regnum resumpsisse. Audi nunc Lydiatum ad marmor 1 Arundellianum rem de integro edisserentem.

Cæterum, inquit, de anno regni Menesthei, quo capta fuerit Troja, nonnihil controvertitur. Auctores quo sequitur Clemens Alexandrinus primo stromate, referunt captam anno ejus postremo, ad Demophontis primo: Eusebius in chronico, anno Menesthei vicesimo tertio, tanquam ultimo, addens regredientem a capta Troja (quo præfectus classis Atheniensium cum cætera classe Græcorum profectus fuerat, juxta Homerum in navium catalogo ita canentem, *Τὸν αὖθ' ἡγήμεθα' ἰδὸς Πηλεῶς Μενεσθέως*, mortuum esse in Melo insula. Apud Lycophonis scholiastem legitur, eum, cum Melum advenisset, regno insule positum esse, Polyanaeque ejus rege defuncto. Quod ridiculum Scaligero visum. Quomodo enim, inquit, spreto regno suo Atticæ, alienum et nihil ad se pertiēns prætulisset? Mirum vero hominem tanto ingenii acuminæ præditum, non coniecisse causam more Menesthei in Melo: quam apparet fuisse, quod Demophon legitimus regni Attici hæres jam vir factus, et occasione absentia Menesthei ad Trojam desidentis usus, vel siquidem ipse quoque eodem projectus fuerat, ante hunc domum reversus, confirmata sua factione, possessionem ejus occupasset; e quo Menestheus (ut post Plutarchum in vita Thesei scribit Elianus libro IV variæ historiæ, cap. V) Tyndaridarum ope, patrem Ilii Theseum ejecerat. Ita calamitosa fuit Menestheo Troje obsidio, perinde ac ipsi regi regum Agamemnoni, et perisque omnibus Græcorum ducibus eodem profectis, utpote quos inde reducere esse exeperint calamitates, quæ ipsos vel Trojanorum reliquis miserandos reddere poterint: adeo quidem ut ingens illa mille ducentarum navium classis non tam ad Troje excidium, quam ad Græciæ exitium comparata fuisse videretur, certe ad exitium Græcorum ducum in Troje excidium Attidæ conjuratorum, ubi Agamemnon, nescio an furiosus, ut Stoico Horatiano visus, haud dubie male

sanus filie suæ Iphigeniæ immolatione, id est, suo sanguine deos se. pacaverat, aut verius iritaverat. Atqui Scaliger, sive diuturnioris moræ Menesthei in Melo probabilitatem, sive alienas antiqui exemplaris chronici Eusebiani fidem (quod ad liberandam fidem suam prudentius haud tacuisset) sive excerptorum barbaro-latinorum Menestheo ascribentium tantummodo 19 annos auctoritatem aliquousque saltem secutus, pro eo quod Pontæus in omnibus suis exemplaribus, quæ erant sane plurima, legit, usque ad captivitatem Trojæ, et usque ad 23 annum Menesthei, habet tantummodo, usque ad vicessimam annum Menesthei. Putassem equidem typographi erratum fuisse, nisi etiam in annotationibus idem repetitum invenissem, ad vicessimam annum Menesthei. Verum donec manifestior et certior reddatur ratio retrahendi excidium Ilii ad vicessimam annum Menesthei, vel aliquod antiquius exemplar in lucem proferatur, quod ita scriptum habeat, Menestheo in excerptis ascriptos annos xix errore numeri (quales fere innumeri in his occurrunt) existimare licet, pro xxi, transposita unitatis nota, inquam, undeviginti pro uno et viginti, completis usque ad captam Trojam, inde autem ad compensationem duorum postremorum in chronico Eusebiano ei ascriptorum, quos in reditu a Troja, et tanquam exsul in Melo insula absumpsit, ascriptos esse folidem plures (videlicet 35 pro 33) regno Demophontis, qui in terea Athenis patrio regno recuperando et stabiliendo occupatus fuit, ideoque perinde ac inter 20, sive 21 et 23 medium ferit; item verissimum apparet, quod marmoreo chronico significatur, anno Menesthei secundo supra vicessimam Trojam captam esse; quod etiam alibi idem Scaliger, quamquam imprudens, suffragio suo comprobatur, nempe secundo libro canonum isagogicorum, capite tertio, in primæ Atheniensium dynastie regnum catalogo, asserens Menesthei anno penultimum Ilium deletum esse, modo intelligatur penultimum ante vitæ finem contingentem quasi completo vicesimo tertio anno regni sui initio; aliqui vero juxta Clementis Alexandrini auctores, ultimo; quandoquidem circa initium anni 22 ac tempus captæ Trojæ, revera regno exciderit, utpote occupato a Demophonte, annis 33, juxta excerpta ante finem regni et vitæ hujus. Troja itaque capta est anno 22 regni Menesthei, ac 433 ante epocham Olympicam, juxta marmoream inscriptionem. Serus autem do-

rum reditus Græcorum docum post captam Trojam effecti, ut decennium integrum bello Trojano imputaretur; quamquam post novennium exactum capta fuerit, aduloque vere sub initium estatis anni decimi ab eo suscepto nuper incepti, capta et excisa urbe, reditus institutus, perinde uti marmoreo chronico significatur: quemadmodum etiam cecinit Propertius elegiarum quarto... Danaum decimo vere rediisse duces: quod item novem pullos passerinos Atlide a serpente devoratos portendisse, prædixit Calchas vates Homericus Iliade secunda.

Hæc de industria (tametsi, ut vides, haud æque nobis omnia probentur, dixerimus autem, quid vero propius videatur) ipsismet doctorum hominum verbis huc retulimus, ut integrum lectori demum sit, in quam malit ipse sententiam concedere.

Ibid. 23. An. 23 Menesthei. Falso in Scaligeri editione legitur, usque ad vicessimam annum, tantum. Error, quem dudum Lydiatas exagabat, ex ipsa temporum diminutione, et comparatione inter se epochæ utriusque, liquet.

Ibid. Fiant anni 375. Atque hic falso Scaliger annos supputat 385 pro solis 375. Nempe tricesimus quintus annus Mosis, annus est Abrahamiticus 360, a quo Cæcrops in Attica regnum auspicatur. Idem liquet et ex illa conciliatione epochæ in adversa pagella, ubi a nativitate Mosis ad hunc diem anni numerantur 410, a quibus si istos 35 detrahas, reliqui erunt 375.

Col. 317. Thuoris. Adde jam isthæc his que dicebamus paulo superius de Thuori. Eam el. Perizonius potius quam cum Polyho Homeri, conferre mavult cum Thoni, quem idem poeta Odys. 8 228 memorat: in quem locum Eustathius: Ferunt, ait, ipsam regem fuisse isthæ, ubi ostiam erat Nili iuxta Canobum, et in eandem medicinam apud Egyptos. Ab eo appellatum isthæ quoque oppidum, Thonin, et primum apud Egyptos mensem Toth. Videtur autem hic docto viro confundere Thuorin, et Athothin, qui apud Synecellum proxime post illum positus reperitur, et ad hunc referre, quæ Manetho de antiquissimo Athothi, Menis primi omnium regis filio, et primæ dynastie secundo rege, tradit: scilicet primum τρωπὸν ἔλασσε, medicinam excoluisse, et quod vulgo perhibetur, Thoth mensi nomen imposuisse. Caterum et Strabo lib. 1 Thonin vocat Egyptiorum dynastiam, et Menelaum atque Helenam hospio suscepit. Ve-

rum non regem eum fuisse, sed ab rege, cui Proteus nomen erat, ostio Canobitico præfectum, scribit Herodotus in Euterpe. Hic adeo auctor, et Diodorus quoque, Protea Memphitem regem istius temporis memorant apud Egyptos, ad quem missi fuerint abs Thoni Paris atque Helena. Hanc nempe cum Paride, Herodotus cap. 116 narrat, degisse in Egypto, quo tempore Troja obsessa et capta est: id quod Trojanis omni cum asseveratione affirmantibus Græci nunquam adduci poterunt ut crederent. Enimvero ne ipse quidem credo: velim modo animadverti inter ipsos, qui Thonin et Protea huc referunt, dissidium esse, quod nec sane modicum habet temporis interceptum spatium a Paride cum Helena profugo, ad Menelaum cum eadem reduce post Trojæ casum. Dixerint vero plerique de Menelao, ut et Virgilius Æneid. xi:

Atrides Protei Menelaus ad usque columnas
Exsulat....

Hic certe Proteus Ægyptius, non ut rex quidam Homero, sed ut εὐρύς γέρον, marinus senex, et Ἀβύρατος; Πρωτοῦς Ἀβύρατος, Deus marinus in Ægypti littoribus, memoratur Odys. 2, 385, ut neque hoc possit poetæ testimonium trahi ad faciendam historie fidem. Nec pluris facio quod tradit Eustathius ad eum locum, fuisse cum virum Memphitem, cui secundum linguam Græcorum nomen fuerit Proteus: notatum quippe dudum laudato Perizonio, Eustathium hæc ex Herodoto accepisse ac Diodoro, ut quem Homerus deum, isti regem dicunt, pro uno eodemque haberet; nihil vero esse, quod nos ducat in viam ad inveniendum in dynastiis Manethonis Ægyptium hunc regem. Præterea Thuorin illum regem fuisse, si fides Manethoni, post Protea, Rhamsen, et Amenennum: non ergo potuisse sub Proteo præfecturam Canobitici ostii agere, neque si ex præfecto ejus oræ, rex postea evasit, potuisse esse sub Proteo, neque capti Ilii tempore, quod posterius tamen Manetho dicit, licet eo tempore Proteus rex fuerit Ægypti, et ejus filius Rameses, vel Rhampsinitus. Jam vero quid dicemus de nostro Plinio, qui hist. nat. lib. xxxvi, cap. 14, Trojæ excidium ad Ramisem refert? Rameses, inquit, quo regnante Ilium captum est. Etenim duo sunt in dynastia xviii Manethonis apud Josephum Rameses, tametsi alter Armeses dicatur, longo aut Thuorin intervallo: quorum primum, cui ne biennium qui-

dem regni datur, Perizonius Sesostrin fuisse existimat. Est et alius apud Africanum Rameses quartus dynastie xix rex; atque hic quidem annus ex ejusdem serie ante Thuorin pl. min. 63. Illum porro eundem esse voluit, quem Tacitus lib. 11. annal. Rhamsen, Diodorus lib. 1 Pseugy, Josephus contra Appion. Romphem, Herodotus in Euterpe Rhampsinitum vocat. Ego, in tanta rerum obscuritate, ac sententiarum pugna, ut certi nihil excudi posse sentio, ita Scaligeri confidentiam, qui Eusebium criminari de terneris dynastiis audeat, mirari non desino.

Col. 319. De tertio tomo Manethonis. Quidam mss. cum primo Palat. de libro tertio legunt. Constare autem hinc docent Scaliger et Schurzleischius, plures non fuisse a Manethone de Ægyptiis dynastiis libros conscriptos.

Col. 319. Pelagus. Diximus, hunc apud Pan-saniam non haberi, videri autem pro eo poni Læstadem. Fortasse rectius in Parmensi ms. juxta Græcum Pelagus dicitur: in reliquis tamen libris omnibus, Pelagus.

Ibid. Judicium posteriorum. Codex Parmensis posteriorum non addit: e contrario contendit Scaliger, ex Græcis debuisse amplius hæc addi, temporibus Samson, et Judicium posteriorum. Nimirum ex præconcepta illa falsa opinione, quod omnia ex Eusebii protecta sint calamo, quæ Synecellus exaggeravit de suo: atque hoc potissimum loco, quod ad majorem creandam Eusebio invidiam, spatiat.

Ibid. Æneas an. 3. Et vero propior, et veteribus receptior multo sententia hæc est de Ænea, tertio post Trojæ captivitate anno, in Italiam appulso quam et Eusebius probat. Ex his qui ejus adventum post octo annos differunt, laudat Scaliger illam ex Virgilio locum Æneid. 1, v. 760:

Nam te jam septima portat
Omnibus errantem terris et fluctibus æstas.

Verum ad Homeri exemplar videtur poeta ibi Æneæ errores exaggerasse. E contrario Jul. Solinus cap. 2 tradit ex Cassi Hemine annalibus, Æneam estate ab Ilio capto secunda Italiae littoribus appulisse. S. autem Augustinus lib. xviii de civit. Dei, cap. 19, laudat etiam Schurzleischio, videtur eo ipso quo capta Troja est, anno ascribere: siquidem sub Menestheo id confugisse asserit: Eo tempore post captam Trojam atque deletam, Æneas cum viginti navibus,